

FOTO Elma Poikāne

Tulpju ziedi Eiropā.

Valsts militārā aizsardzība Valsts prezidents Rēzeknē

LATVIJAS VALSTS PREZIDENTS

19. aprīlī Valsts prezidents Edgars Rinkēvičs sasauca Valsts prezidenta militārās padomes (Padomes) sēdi Rēzeknē, lai diskutētu par Nacionālo bruņoto spēku (NBS) atbalstu pašvaldībām un sabiedroto spēkiem. Padomes dalībnieki Valsts prezidenta vadībā ar pierobežas

vienpadsmit pašvaldību vadītājiem pārrunāja Latvijas austrumu robežas militārās aizsardzības nodrošināšanas pasākumus. Vizītes laikā Valsts prezidents tikās arī ar Zemessardzes 3. Latgales brigādes karavīriem un zemessargiem un apmeklēja NBS bāzes Rēzeknē un Lūznāvā.

Zemessardzes 3. Latgales brigādes štāba telpās Rēzeknē notika E. Rinkē-

viča sasauktā Valsts prezidenta militārās padomes sēde. Padomes sēdē tika apspriesta NATO vienību uzņemšanas Latvijā infrastruktūras, atbalsta nodrošinājuma un plānotā sabiedroto spēku uzņemšanas spēju attīstība. Kanāda ir apņēmusies līdz 2026. gadam Latvijā izvietot līdz 2000 karavīru un

Turpinājums 3. lpp.

Notiek aktīva gatavošanās Lielajai Talkai

Talkos gan dabas, kultūras un pilsētviētās, gan pagrabos

Latvijas pilsētās un novados notiek aktīva gatavošanās Lielajai Talkai, kas šajā gadā norisināsies **27. aprīlī no plkst. 9.00 līdz 15.00**. Jau šobrīd Lielās Talkas kartē* iespējams meklēt sev tuvāko vai interesantāko talkošanas vietu, lai pievienotos kuplajam talkotāju pulkam.

Kā ierasts, Lielās Talkas ietvaros norisināsies gan sakopšanas, gan labiekārtošanas talkas. Šobrīd talkai pieņemtas jau 306 atkritumu savākšanas un 159 labiekārtošanas talkas vairāk nekā 360 vietās Latvijā – talkošanas vietu piedāvājums ir gana plašs un daudzveidīgs, nereti talkotāji izvēlas talkot kādā līdz šim neapmeklētā vietā, lai iepazītu Latviju. Lūk, daži piemēri: Šajā reizē **Līvānos** par talku īpaši

rūpējas novada jaunieši. „*Lielā Talka Līvānu novadā ir jau kā tradīcija, kad iedzīvotāji sanāk kopā, dažādās talkošanas vietās, un rada savu vidi tīrāku, skaistāku un patīkamāku. Šogad, kad Līvānu novads ir Latvijas Jauniešu galvaspilsēta, vēlamies talku veidot nedaudz savādāku – tematisko jauniešu talku. Ar ko tā ir atšķirīga? Ar jauniešu radītām idejām veidota aktivitāte, kuras laikā ne tikai tiks iekopta Līvānu pilsēta bet arī labiekārtots Līvānu ezera krasts, lai radītu atpūtas vietu jauniešiem un Līvānu pilsētas iedzīvotājiem.*” stāsta Līvānu novada MJIC Kvartāls vadītāja **Marija Driksna**.

Limbažu novadā plānots sakopt ne tikai Ārciema muižas parku, bet arī pieņerties Ārciema muižas pienotavas teritorijas labiekārtošanai. Pirmie talmieki sāks jau rošīties no plkst. 9.00. Līdzī jāņem grābekļi, darba cimdi un, ja iespējams – motorzāģi. Tie, kas talkos tu-

vākājā apkārtnē laipni gaidīti uz grupas *Klaidonis* labdarības koncertu Ārciema centrā plkst. 15.00! Koncertu kuplinās līnijdejojāju grupa *Crazy Daisy team*.

Tukuma novadā Zemītes luterāņu baznīcas draudze un Zemītes pagasta konsultatīvā padome aicina pievienoties baznīcas un tās apkārtnes sakopšanas talkā. Savukārt Lapmežciema pagasta pārvalde šī gada talkas uzsvāru liek uz atpūtnieku iemīļoto piekrasti, organizējot piekrastes sakopšanu no Bigauņciema līdz Klapkalnciemam.

Turpinājums 4. lpp.

9 771837 699002

Ārzemju latviete meklē piederību latviešu tradīcijām

Dokumentē to filmā „Latviešu mīts“

Top Latvijas un Anglijas līdzproducēta dokumentālā filma *Latviešu mīts*, kuras režisori ir **Diāna Vaznele**, kura šobrīd dzīvo Rietumanglijā, un **Konors Gormans** no Jorkšīras. Diāna pēdējos 13 gadus ir strādājusi par radošo video producenti un foto māksliniece dažādās ietekmīgās mūzikas un labklājības tiešsaistes platformās.

Aizraušanās ar mākslu un interese par pasaules kultūrām mudināja Diānu Vazneli doties uz Londonu, lai uzsāktu studijas un karjeru filmu industrijā. Cilvēku pārpildītajā pilsētā viņa jutās arvien vairāk apmaldījusies un atsvešinājusies no savām vērtībām un, zaudējot mīloto vectēvu, sasniedza savu zemāko punktu. Meklējot mierinājumu un izeju no bezcerīgās sajūtas, Diāna pievienojās Londonas Latviešu korim, kur caur dziesmām no jauna izveidoja saikni ar sevi un savu kultūru. No jauna dzima arī Diānas interese pavadīt laiku dabā, lasot zālītes un mācoties par vietējiem augiem, kā viņa to uzaugot bija darījusi kopā ar dzimtas vecākiem.

Diānai radās nepārvarama vēlme iedziļināties latvisko tradīciju būtībā un vēsturē un saprast, vai tās var sniegt atbildes uz dzīves lielajiem jautājumiem. Koru mēģinājumā Diāna iepazīs ar Konoru, kurš tik pat augstu vērtē dažādas kultūras un to atstāto

Skati no filmas.

mantojumu, laika pavadīšanu brīvā dabā un kopienu ietekmi uz savu dzīvi.

Abi draugi kopā uzsāka dokumentālās filmas veidošanu, lai pētītu latviešu tradīciju nozīmīgumu mūsdienu globalizētajā pasaulē ar mērķi to izrādīt pasaules auditorijai. Filma *Latviešu mīts* atspoguļo abu režisoru personīgos pārdzīvojumus, kas rodas, iesaistoties tradīcijās un atklājot latviešu kultūrmantojumu, iesaistot Diānas, Londonas Latviešu kora un citu pasaules diasporas kopu pārstāvju dzīves stāstus.

Sešus gadus pētot un iedziļinoties latviešu kultūrā, līdz šim ir intervēti izcili eksperti Latvijas kultūras vidē. Starp tiem ir folkloriste un bijusī prezidente **Vaira Vīķe-Freiberga**, Mežaparka Lielās estrādes *Sidraba birzs* arhitekti **Austris** un **Ivars Mailītis**, Dziesmu un Deju svētku kultūras vadītāji **Jānis Purviņš**, **Mārtiņš Klišāns**, **Raimonds Tiguls**, latviešu diasporas vadošā balss un Londonas Latviešu kora diriģente **Lilija Zobens**, kā arī UNESCO ģenerālsēkretāre **Baiba Moļņika**, folkloristi un tradicionālās kultūrmantojuma pētnieki un kopēji **Ilga Reizniece**, **Aīda Rancāne**, **Andris Kapusts**, **Inese Krūmiņa**, mākslinieki, arheologi, tradīciju glabātāji, pedagogi, zintnieki un daudzi citi, kas ir bagātinājuši un virzījuši filmas stāstījumu.

Režisore **Diāna Vaznele**: „Mūsu projektu bagātina sadarbība ar latviešu diasporas un folkloras kopienām

visā pasaulē, tostarp neaizmirstamas tikšanās ar tādām kopām kā Bostonas latviešu koris, Brazīlijas latviešu deju ansamblis „Staburags“, itāļu-latviešu koris „Saule“, Viduszemes latviešu koris „Nora“, Jorkšīras deju kopa „Kamoliņš“, Stokholmas latviešu koris, Toronto latviešu koris, Japānas koris „Gaisma“ un daudzi citi. Mūsu radošajā komandā ir arī augsti novērtētais latviešu kinematogrāfs **Jurģis Kmins**. Mūsu mērķis ir veidot partnerattiecī-

Turpinājums 15. lpp.

Masku festivāls.

Published by Sterling Star Pty Ltd
ABN 54053671855

Redakcija / Editorial Office:

Sterling Star
PO Box 6219
SOUTH YARRA, VIC 3141
AUSTRALIA

redakcija@laikraksts.com
latvietis@netspace.net.au

www.laikraksts.com

Associate Editor: Ilze Nagela
Associate Editor: Dr. Gunars Nagels

Abonēšanas cena drukātam laikrakstam: \$60 par 10 numuriem, \$115 par 20 numuriem vai \$285 par 52 numuriem ar piegādi Austrālijā.

Čekus rakstīt uz vārda:
„Sterling Star Pty Ltd“.

Sludinājumu cena: \$7 par 1 cm telpu vienā slejā vienā numurā.

Content and design:
© Sterling Star 2024.
All rights reserved.

Tīmeklī/Online ISSN 1837-6991
Abonētājiem/Print ISSN 1837-6983

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ne katrā gadījumā atbilst redakcijas viedoklim, un redakcija par tām neuzņemas atbildību. Redakcija patur tiesības manuskriptus un fotogrāfijas rediģēt. Laikraksts honorārus nemaksā.

Uzņēmums BALTINAMI piedāvā:

- PIRKT Jūsu daudzdzīvokļu namu vai tā daļu Rīgā;
 - PIRKT Jūsu zemi un mežu platības vai to daļas Latvijā;
- Sakārtosim īpašuma tiesības, izskatīsim visus piedāvājumus.

Andris Padeģis, Anita Batarags: 201-788-5315 (NJ)
anitabatarags@gmail.com

Raimonds Mauliņš +371-29614-612 (LV)
raimondsmaulins@gmail.com

Redakcijā

Sveicināti, lasītāji!
Amerikas Savienoto valstu Pārstāvju palāta ir, pēc lielas vilcināšanas, apstiprinājusi militāro palīdzību Ukrainai 61 miljardu dolāru apmērā.

Likumprojekts tika pieņemts ar lielu balsu vairākumu – 311 balss *par* un 112 balss *pret*. Tomēr aiz šīm balsīm slēpjas nepatīkama statistika. Ilgu laiku uzskatījām tieši Republikānisko partiju par drošāko balstu pret Padomju savienību, un, dēļ pēctecības, pret Krieviju. Bet visas *pret* balsis nāca no Republikāniskiem deputātiem. 101 republikānis atbalstīja Ukrainu, bet republikāņu vairākums – 112 deputāti – noraidīja atbalstu.

Pirms balsojuma Ārlietu komitejas priekšsēdētājs Maikls Mekols uzrunāja pārstāvjus, salīdzinot šodienas situāciju ar Otrā pasaules kara priekšvakaru. Savu uzrunu viņš beidza ar vārdiem: „*Vēsture mūs vērtēs pēc mūsu darbības te šodien un tagad. Tāpēc, kamēr mēs pārdomājam šo balsojumu – jums jāuzdod sev šādu jautājumu. Vai es esmu Čemberlins vai Čērčils.*“

ASV Senāts šonedēļ apstiprināja atbalstu ar tomēr daudz lielāku balsu vairākumu – 79 *par* un 18 *pret*.

Bijušais prezidents Donalds Tramps ir ilgstoši pretojies atbalstam Ukrainai, lepodamies, ka, ja viņu atkal ievēlētu par prezidentu, tad viņš spētu neka vējš izbeigt karu Ukrainā. Pārstāvju palātas spīkers Maiks Džonsons, kurš līdz šim ir bijis uzticīgs Trampa atbalstītājs, pēdējā brīdī izvēlējās mainīt savu nostāju no „*Čemberlins*“ uz „*Čērčils*“.

Tas viss norāda uz to, ka Amerikā saprašana par karu Ukrainā ļoti atšķiras no tā saprašanas Latvijā. Ja NATO tika dibināta, lai aizsargātos no Padomju savienības, tad tagad tās galvenais uzdevums ir aizsardzība no Krievijas. No tīri militāra viedokļa NATO interesēs ir Ukrainas uzvara. Kāpēc to nesaprot Republikāniskā partija?

GN

Valsts prezidents Edgars Rinkēvičs (no labās) Rēzeknē.

Valsts militārā aizsardzība Turpinājums no 1. lpp.

vadīt sabiedroto spēku brigādi Latvijā. Šī gada rudenī tiks rīkotas pirmās šīs brigādes mācības un kaujas gatavības novērtējums. Savukārt Latvija ir apņēmusies nodrošināt uzņemošās valsts atbalstu, tostarp izveidot jaunu militāro mācību poligonu „*Sēlija*“.

Padomes sēdē Valsts prezidents tika informēts par NBS sadarbību ar pašvaldībām, lai nodrošinātu civilās aizsardzības rīcības un pasākumu plānus militāru apdraudējumu gadījumiem. Šādi plāni bija jāizstrādā visās pašvaldībās līdz š.g. janvārim, un jāuzsāk ikgadējs šo plānu pārbaudes mācību cikls sadarbībā ar NBS.

Valsts prezidents arī aicināja 11 Latvijas austrumu pierobežas pašvaldību – Augšdaugavas novada, Alūksnes novada, Balvu novada, Daugavpils, Gulbenes novada, Krāslavas, Līvānu novada, Ludzas novada, Preiļu novada, Rēzeknes, Rēzeknes novada – vadītājus uz sarunu ar Padomes locekļiem. Saruna sniedza iespēju pašvaldībām uzklaut NBS rīcības plānus valsts teritorijas un iedzīvotāju aizsardzības nodrošināšanai no „*pirmā centimetra*“ un diskutēt par veiksmīgu sadarbību aizsardzības militārās infra-

struktūras izveidošanai pierobežā.

„Mums jāveido savas spējas, jāspēj uzņemt sabiedroto spēkus un jāizveido aizsardzības pozīcijas, lai mūsu spēks attur no vēlmes to pārbaudīt. Latvijas aizsardzības pozīciju pārākumam jāsniedz mums pārliecība, ka militāru draudu nav šodien un nebūs arī turpmāk. Tam ir nepieciešama aktīva spēju un infrastruktūras attīstība, bet tikpat svarīgi ir arī cieši sadarboties ar pašvaldībām gan aizsardzības jomas veidošanā, gan civilās aizsardzības nodrošinājumā, veidojot visaptverošu valsts aizsardzību. Valsts militārai aizsardzībai austrumu pierobežā ir jāsniedz ne tikai drošība iedzīvotājiem, bet arī pārliecība par drošu vidi reģiona ekonomiskajai attīstībai,“ uzsvēra E. Rinkēvičs.

Vizītes laikā Valsts prezidents tikās ar Zemessardzes 3. Latgales brigādes štāba, 32. kājnieku bataljona un 36. kaujas atbalsta bataljona karavīriem un zemessargiem. E. Rinkēvičs iepazinās ar vienību uzdevumiem, dienesta apstākļiem un to attīstības plāniem NBS militārajās bāzēs Rēzeknē un Lūznāvā. Valsts prezidents novērtēja vienību kaujas spējas un pateicās par izrādīto apņēmību valsts aizsardzības un drošības nodrošināšanā.

Latvijas Valsts prezidenta kanceleja

Valsts prezidents Edgars Rinkēvičs (centrā) Rēzeknē.

FOTO Ilmārs Znotiņš, Valsts prezidenta kanceleja

FOTO Ilmārs Znotiņš, Valsts prezidenta kanceleja

Jaunatnes dienas – šogad Sidneijā

Vadītājas ir pieredzējušas un dedzīgas latviešu kultūras mīļotāji

Jaunatnes dienas (JD) – latviešu kultūras svētki notiks **2024. gadā no 27. decembra līdz 31. decembrim** šogad Sidneijā. Mēs būsīm vislielākajā sajūsmā, redzēt visus te un kopā svinēt latviešu kultūru.

Jaunatnes dienas – ir domāts visām vecuma grupām – jauniešiem līdz ar ģimenēm un arī vecākām paaudzēm. Mēs esam centušies radīt plašu un daudzveidīgu programmu, lai ikviens varētu atrast kaut ko interesantu un pievilcīgu šajos svētkos.

Galvenais notikums būs tradicionālais tautas deju koncerts, kurā pulcēsim gan jauniešus, gan vecāko paaudzi, lai kopā izbaudītu latviešu deju mantojumu un skaistumu. Šis koncerts būs īpašs, piepildīts ar dzirkstošu enerģiju un mūzikas prieku.

Papildus tautas deju koncertam notiks arī Sadziedāšanas vakars, kurā ikviens varēs piedalīties kopdziedāšanā un baudīt mūsu mīļās latviešu dziesmas. Tas būs brīnišķīgs pasākums, lai sajūstu kopīgās sajūtas un dziedātu kopā ar visiem dalībniekiem.

Neaizmirsīsim arī par Danču vakaru, kas būs viens no galvenajiem izklaides notikumiem. Tajā būs iespēja izbaudīt gan tradicionālās latviešu dejas, gan arī modernāku deju mūziku un izrādes. Visi ir aicināti piedalīties dejās un radīt neaizmirstamus deju mirkļus kopā.

Jaunatnes dienu vadītājas – **Kārļa un Selga** ir pieredzējušas un dedzīgas latviešu kultūras mīļotājas, kurām ir liela pieredze un entuziasms, lai vadītu šo nozīmīgo pasākumu. Viņu apņēmība un mīlestība pret Latviju nodrošinās, ka JD būs radošas, aizraujošas un pievilcīgas ikvienam dalībniekam, un viņas ir priecīgas piedāvāt neaizmirstamu pieredzi visiem apmeklētājiem. Kārļa un Selga ir ļoti motivētas izveidot JD programmu tā, lai atspoguļotu latviešu kultūras bagātību un dažādību. Viņas cer uz visas kopienas atbalstu un piedalīšanos, lai kopīgi izveidotu neaizmirstamas un pozitīvas JD.

Jaunatnes dienās ir arī lieliska iespēja iesaistīties or-

FOTO Publicitātes foto

Kārļa un Selga Tuktēnas.

ganizatoriski. Ja jums ir idejas, vai ja vēlaties sniegt savu atbalstu, lūdzu, sazinieties ar mums. Mēs esam atvērti jauniem priekšlikumiem un gatavi kopīgi radīt šo svētkus vēl lielākus un daudzveidīgākus.

Tādēļ ierakstiet datumus savā kalendārā un nāciet piedalīties šajā fantastiskajā pasākumā, kur mēs kopā svinēsim latviešu kultūru, radīsim neaizmirstamus mirkļus Sidneijā un veidosim kopīgu atmiņu bagāžu!

Kārļa un Selga
Laikrakstam „Latvietis“

Notiek aktīva gatavošanās lielajai talkai

Turpinājums no 1. lpp.

Aizkraukles novadā talkotājiem iespēja piedalīties ikgadējos Gričgales ēkas modināšanas un dārza sakopšanas darbos jaunajai tūrisma sezonai. Pēc talkas – pusdienu cepelīnu blōda un krogu būšanu stāsti. Aicināti visi interesenti – talcinieki un stāstnieki. Līdzī jāņem mozs garstāvoklis, cimdi, var būt kāds darba rīks āra darbiem vai spainis logu mazgāšanai, neliels našķis pie kafijas/tējas.

Ogres novada pašvaldība aicina ikvienu iedzīvotāju, iestādi, uzņēmumu un organizāciju novērtēt savā īpašumā esošo pagrabu atbilstību patvēruma ierīkošanai un Lielās talkas dienā – **27. aprīlī** – piedalīties pagrabu pielāgošanas praktiskajos darbos, atbrīvojot tos no liekā, kā arī veicot pagrabtelpu sakopšanu.

Aicinām ikvienu ielūkoties talkošanas vietu bagātīgajā piedāvājumā www.talkas.lv un atrast sev piemērotāko talkošanas vietu!

Lielo Talku organizē biedrība *Pēdas LV* sadarbībā ar Latvijas valsts mežiem, Latvijas Pašvaldību savienību, Finanšu ministriju, Vides aizsardzības

FOTO Publicitātes foto

Lielā Talka Bauskas novadā 2023. gadā.

un reģionālas attīstības ministriju, Eiropas Latviešu Apvienību. Atbalsta: Rimi, BluOr Bank, Mežpils alus, Spilva, Getliņi Eko, DHL, Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs.

Par Lielo Talku: Lielā Talka ir lielākā Latvijas nevalstiskā kustība, kas balstās uz brīvprātīgu līdzdalību vides sakopšanā, atveseļošanā un labiekārtošanā, radot saliedētību, pozitīvismu un

labi padarīta darba sajūtu. Lielās Talkas tradīcija aizsākās pirms 16 gadiem – ar talku 2008. gada 13. septembrī, kas bija kā iedzīvotāju dāvana Latvijai tās 90. dzimšanas dienā. 16 gadu garumā talkā piedalījušies aptuveni 500 000 dalībnieku un, salīdzinot ar pirmajiem talkas norises gadiem, atkritumu daudzums ir samazi-

Turpinājums 5. lpp.

„Šķīstīšanās / Lustrum“

Jauns iestudējums Sidnejas Latviešu teātrim

Pirmdien, 2024. g. 1. aprīlī Sidnejas Latviešu teātris (SLT) iepriecināja Sidnejas publiku ar Anitas Grīniecec lugu *Šķīstīšanās / Lustrum*.

Dzīvoklī Rīgā, Padomju Latvijā divi krēsli un galds dzīvo savu ikdienu, kādreiz pastrīdas ar istabas stadiem. Trešais krēsls nevar tomēr samierināties ar šo ikdienu. Tas ir lasījies grāmatu – gudrinieks. Tas jautā: „*Vai ātra nāve labāka par lēnu iznīkšanu, bet tomēr dzīvošanu?*“ Visi nav droši par televizora attiecībām – vai nodevējs? Tad vēl, gandrīz visiem ir bail no mušas; tā taču visur lidinās, visu redz un dzird!

Lai gan šīs lugas darbība norisinās padomju laikos, šī viencēliena luga ir kļuvusi aktuālāka pēdējos gados sakarā ar Krievijas centieniem atgūt bijušās Padomju Savienības daļas, proti, Ukrainu. Var viegli iedomāties, ka lugas darbība notiek mūsdienās Krievijā vai Krievijas okupētajās Ukrainas teritorijās, kur tiem, kas neatbalsta partijas līniju, draud deportācija vai pat nāve, kā mēs to nesam redzējām Krievijas opozīcijas līdera Alekseja Navaļņija nāves gadījumā.

Scenogrāfija un kostīmi atjautīgi atspoguļoja padomju režīma represīvo raksturu. Vienmuļā krāsu paleta atgādināja par cilvēku pelēko ikdienu, ceņšosties izdzīvot padomju diktatorisko režīmu. Personāži – mēbeles, kas bija atdzīvojušās, – bez vārdiem. Viņu tērpi – melni T-krekli ar baltiem zīmē-

Kopbilde.

jumiem, kuros attēlots, kāda mēbele tā ir, – demonstrēja nepieciešamību iekļauties ierindā, saplūst, neizcēlies „nepareizu“ uzskatu dēļ, lai izdzīvotu.

Izrādi uzveda Sidnejas Latviešu namā Mārtiņa Siliņa zālē. Intīmā vide bija piemērota lugas garumam, un iestudējuma komanda bija veikli radījusi studijai līdzīgu atmosfēru, kas līdzinājās mazāku, modernu teātru atmosfērai Ņujorkā vai Londonā. Tomēr žēl, ka nebija vairāklīmeņu sēdvietas, jo lielākajai daļai skatītājiem, kuri sēdēja aiz pirmās rindas, bija bloķēts skats uz skatuves darbību.

Ansambli piedalījās gan pieredzējuši teātra ansambļa aktieri, gan jaunpieņacēji. Bija prieks redzēt, ka aktieriem ir izdevies izveidot ansambli, kurā aktieri viens otram atbilst gan ar enerģiju, gan ar pārliecināto spēli. Aktrises, kas spēlēja augus – **Bonija Viļuma / Aija Brūvere / Aneta Piersa**, radīja uz skatuves atsvaidsinošu enerģiju, kas līdzsvaroja mēbeļu aktieru – **Jānis Grauds /**

Andris Kariks / Ojārs Greste / Jānis Čeciņš / Kīra Bruzgule piezemētāko enerģiju. Bija daži brīži, kad nervi pārņēma dažus aktierus, kuri aizmirsa savu tekstu, taču kopumā aktieri labi atgūvās, un lielākā daļa skatītāju, iespējams, to pat nepamanīja.

Diemžēl COVID dēļ **Jānis Čeciņš** nevarēja piedalīties izrādē un spēlēt savu Galda lomu. Pēdējā brīdī režisorei **Ilonai Brūverei** un suflierei **Ilzei Šēnbergai** nācās iejusties attiecīgi – Galda (Ilona Brūvere) un Mušas (Ilze Šēnberga) lomās. Manuprāt, abas lieliski un pārliecināti nolasīja abas lomas un nemazināja izrādes kvalitāti.

Kopumā bija jauka pēcpusdienā! Izrāde bija īsa un interesanta. Rosināja uz pārdomām, bet vienlaikus bija arī humoristiska. Apsveicu Sidnejas Latviešu Teātri ar labu darbu!

Lugas režija – Ilona Brūvere; gaismas – Jānis Grauds, Jānis Čeciņš; dekorācijas – Andris Kariks, Jānis Grauds; kostīmu dizains – Tija Lodiņš; kostīmu realizācija – Ilze Šēnberga, Ojārs Greste. Lomās: 1. Krēsls – Jānis Grauds; 2. Krēsls – Andris Kariks; 3. Krēsls – Ojārs Greste; Galds – Jānis Čeciņš / Ilona Brūvere; Televizors – Kīra Bruzgule; Amarillis – Aija Brūvere; Acālija – Bonija Viļuma; Istabas bērzs – Aneta Piersa (Annette Pearce); Muša – Ilze Šēnberga.

Klāra de Vīta (Klara de Wit),
Laikrakstam „Latvietis“

Jānis Grauds (1. krēsls) un Andris Kariks (2. krēsls).

FOTO Ojārs Greste

Notiek aktīva gatavošanās ...

Turpinājums no 4. lpp.

nājiem vairāk nekā par pusi. Pēdējos gados arvien vairāk Lielā Talka uzsver vides izglītības un vides un cilvēka veselības ciešo saikni, tāpat notiek arvien vairāk ainavu un pagalmu labiekārtošanas darbu.

2023. gadā kopumā tika pieteiktas 1339 talkas vietas: 894 publiskās atkritumu savākšanas un 445 labiekārtošanas talkas, kā arī 183 *Solo talkas*.

Anna Blaua,
Lielās talkas komunikācijas vadītāja

* <https://talkas.lv/apstiprinatas-talkas/>

Plašāk par Lielo Talku:

<https://talkas.lv/>
<https://www.facebook.com/LielTalka>
<https://www.instagram.com/lielatalka/>
<https://www.tiktok.com/@lielatalka>
<https://www.flickr.com/photos/lielatalka/albums/>

Tasmānijas latviešu tikšanās

Sēde, stāstījumi, dziesmas, ēšana un viktorīna

Šī gada 7. aprīļa svētdienas rīta neliela grupiņa – 17 Hobartas latviešu ieradās **Marutas Dēliņas-Tauriņas** un viņas vīra **Carl** īpašumā Koklkrīkā (Cockle Creek), Dienvidtas-

mānijā.

Izbraukumu bija organizējis Hobartas latviešu kopienas priekšsēdis Mārtiņš Bičevskis ar mājas īpašnieku starpniecību mēnesi agrāk, lai dotu vietējiem latviešiem iespēju pavadīt dienu vistālākā Tasmānijas vidē.

Dienas kārtību ievadīja omulīgas rīta uzkodas, un viesi varēja baudīt pildītas olas un krāsni ceptus raušus, iemalkojot krūzi tējas vai kafijas.

Sekoja īsa kopienas sēde, kurā priekšsēdis pastāstīja par nesen ievēlēto LAAJ valdi, tās sastāvu un paredzēto darbību 2024. gadā. Šīs valdes sastāvā tika ievēlēti divi Tasmānijas latvieši, pats kopienas priekšsēdis **Mārtiņš Bičevskis**, kā arī **Brigita Ozoliņa**. Novēlam viņiem abiem, kā arī pārējai LAAJ valdei, labas sekmes nākamajā trīs gadu posmā.

Sekoja Tasmānijas Latviešu biedrības oficiāla apstiprināšana un amatpersonu vēlēšanas, ievēlot Mārtiņu Bičevski kā priekšsēdi, Brigitu Ozoliņu – kā vicepriekšsēdi un **Elizabeti Bičevski** (Elizabeth Bicevski) – kā sekretāri.

Sekoja daži interesanti stāstījumi. Vispirms kopas ilggadīgā dalībiece **Ieva Šaule** pastāstīja par nesen iznākušo grāmatu – *Rimbenieks, The Lion*

Tikšanās dalībnieki.

and the Lamb, kuru sarakstījusi Tasmānijas latviete **Jan Kuple**, un grāmatā nesen tika izdota Rīgā *KALA* raksti. Grāmatā tiek aprakstīts izcilā Liepājas mēra Ēvalda Rimbenieka dzīves stāsts un kā viņš kalpoja Latvijas valstij savas dzīves laikā.

Stāstījumam sekoja kopas sen iemīļotā tradīcija uzdziedāt dažas višiem pazīstamas tautas dziesmas no Ievas Šaules saglabātām kopas dziesmu grāmatīņām.

Kā nākošo klausījāmie Tasmānijas kopas locekles **Janīnas Files** stāstījumu par viņas audzūmātes Lūcijas Kalniņas devumu latviešu sabiedrībai Melburnā no 1955. gada līdz viņas aiziešanai mūžībā. Man pašai bija ļoti interesanti klausīties par bērnības paziņu un Austrālijas Latviešu teātra ilggadīgo aktrisi, kā arī Melburnas operēšu ansambļa zvaižni. Viņas skatuves gaitām sekoju bērnībā, apmeklējot teātra izrādes kopā ar vecākiem, bet nezināju, ka Lūcija Kalniņa bija bieži pielikusi roku arī kostīmu gatavošanā.

Ka nākošo klausījāmie Gerija Failsa (Gary Files) ļoti interesantu stāstu par *Hobartas Theatre Royal* (*Hobartas Karaliskais teātris*), kuru sniedza kopas biedrs, kurš pats sastāv teātra atbalstu grupā *Friends of Theatre Royal* (*Karaliskā teātra draugi*).

Pirms kāda laika šī teātra noliktavā atradās Tasmānijas latvietes Lonijas Vilhelmīnes Rudomīnes 1950. gados dāvātā koka

plāksne ar ierakstu uz metāla. Pēc ilgākas pētīšanas izrādījās, ka šo dāvanu teātrim Lonija Vilhemīne Rudomīne dāvināja kā pateicību par neaizmirstamu laiku, kuru viņa bērnībā un jaunībā pavadījusi Rīgas Operā. Šī koka plāksne ar veltījumu būs tuvā nākotnē apskatāma īpašā izstādē Tasmānijas priekšpilsētas Kingstonas izstāžu telpā.

Pēc oficiālas daļas sekoja pastaiga pa vietējo jūrmaļu un fotografēšanās.

Pusdienās viesi baudīja desīnas un mājas tēva skābētos kāpostus. Piedevām vēl varēja baudīt dažādas kūkas, kafiju, kā arī viesu un mājas mātes cepto dzeltenmaizi.

Viesi izrādīja lielu prieku par šādu izbraucieni un nolēma, ka tāds jāatkārto ik gadu.

Pilnīgi piemirsu pieminēt pašu amizantāko notikumu – viktorīnu. Pēc pusdienām sekoja pavisam jauka izdarība – viktorīna, kuras ideju biedrības priekšnieks bija aizņēmis no pērn notikušā 3x3 Viktorijas pavalstī šī gada janvārī.

Klātesošos sadalīja divās grupās un sākas sīva cīņa. Pateicos par izcilo izglītību, kuru saņēmu Melburnas Daugavas skolā, kā arī Adelaides Jaunatnesursos 1960. gados, kas man deva vairāk drosmes uzmundrināt manu komandu. Bet jāpiemin, ka jaunāka paauzde, kādreizējie Vasaras Vidusskolas dalībnieki, arī nav peļami ar savām zināšanām. Ar viena biedrības jaunā biedra – **Alekša Dārziņa** palīdzību mēs visi varējām draudzīgi ar skaļiem starpsaucieniem sasniegt galamērķi, nobeidzot spēli ar 23 : 18.

Maruta Dēliņa-Tauriņa
Laikrakstam „Latvietis“

Tikšanās vieta.

Klavieru duets no Latvijas Brisbanē

Daudzpusīga un saistoša koncerta programma

Labāku veidu, kā pavadīt svētdienas pēcpusdienu nevarētu iedomāties! Brisbanes latviešu nama telpas pieskandināja koncertpianistu **Jura Žvikova** un **Sanitas Glazenburgas** virtuozās klavieru skaņas uz *Estonia* flīģeļa. Mākslinieki viesojās Brisbanē, lai pasniegtu un koncertētu Kvīnslandes Universitātē, un laimīgā kārtā sazinājās arī ar Brisbanes latviešu biedrību un tika sarunāts šis koncerts!

Koncerta programma bija daudzpusīga un saistoša, un starp skaņdarbiem Juris gan latviski gan angļiski iepazīstināja ar skaņdarba nozīmi, vai viņu pašu stāstiem un jokiem. Humora un klausītāju iesaistīšanās arī netrūka. Programmā bija elpu aizraujoši skaņdarbi – no Romantikas un Impresionisma, līdz pat Tango stila un latviešu komponista Jura Karlsona skaņdarbam. Visi skaņdarbi tika spēlēti uz vienām klavierēm tāpēc bija ļoti interesanti redzēt Jura un Sanitas virtuozitāti un raito saspēli. Varējām just, ka profesionālajiem pianistiem patiešām patika koncertēt pie mums!

Pēc koncerta varēja baudīt atspirdzinājumus un tuvāk iepazīties ar pianistiem relaksētā gaisotnē. Koncerts tika organizēts kopā ar Ingu Česli. Virtuvē čakli strādāja Laima, Māra un Daina, un biļetes pārdeva Lija. Liels paldies visiem, kas apmeklēja šo brīnišķīgo pēcpusdienu!

Ance Deksnē, LAAJ VP Kvīnslandē Laikrakstam „Latvietis“

Koncerts Brisbanes Latviešu namā.

No kreisās: Sanita Glazenburga, Juris Žvikovs, Inga Česle, Ance Deksnē.

FOTO Garen Krūmiņš

FOTO Garen Krūmiņš

Mūzikls „Neglītais pīlēns“

Atgriežas kā alegorija pieaugušiem – „Galms (pa) Galmā“

Rudenī jauniestudējumā atdzims **Jāņa Lūsēna** un **Māras Zālītes** mūzikls *Neglītais Pīlēns* pēc H.K. Andersena darba motīviem. Režisore **Rēzija Kalniņa** mūziklu veido jaunā interpretācijā ar citu nosaukumu – „**GALMS [pa] GALMĀ**“ – kā alegoriju pieaugušajiem par varu, individu, citādo. Par mums pašiem un par iespēju pacelties spārnos, pat ja mums mēģina iestāstīt pretējo – ka esam putni, kuri nelido. *GALMS [pa] GALMĀ* ir pašpasludināta vara kādā provincē, kurā „sētas” iemītnieki nav redzējuši „tālāk par savu knābi”. Vieta un laiks – mūsdienas vai pagātne, vai nākotne...

„Kas ir neglītums? Neatbilstība stereotipiem? Neērtums? Kāds Citādais ienāk pagalmā, kurā valda absolūta bezierunu pakļaušanās, izkalpošanās, aklums, kurlums un bezcerība. Verdzība... Un šis Citādais iet cauri savas dzīves krusta ceļam, lai parādītu citiem, ka ir iespējams pretoties, just, lidot un pacelties „spārnos” – Brīvībā. Lai līdz tam nokļūtu, ir jānokāpj savā „ellē” un jāsatiek pašam sava „Enā”, “ uzsver **Rēzija Kalniņa**.

Vairāk nekā pirms 20 gadiem iestudētā Liepājas teātra izrādē galvenajā – Neglītā Pīlēna lomā redzējam **Mariju Naumovu**. Jaunajā uzvedumā dziedātāja transformēsies likumsakarīgā ampluā un atveidos Pīļu Māti. „Šī izrāde man bija ļoti mīla un jau toreiz – pirms 23 gadiem es dziļi sevī jutu, ka tā vēlreiz atgriezīsies manā dzīvē. Šī transformācija

man ir ļoti dabiska, jo kā pīlēns es esmu izaugusi un kļuvusi par mammu reālajā dzīvē. Savos koncertos vēl aizvien izpildīšu dziesmu no ainas, kurā Neglītais Pīlēns pirmo reizi satiek savu mammu, tādēļ šī loma man ir tuva un svarīga. Būs ļoti interesanti izdzīvot to no jauna ska-

Turpinājums 13. lpp.

Māra Branča skatījums

Mūžīgā atjaunotnē

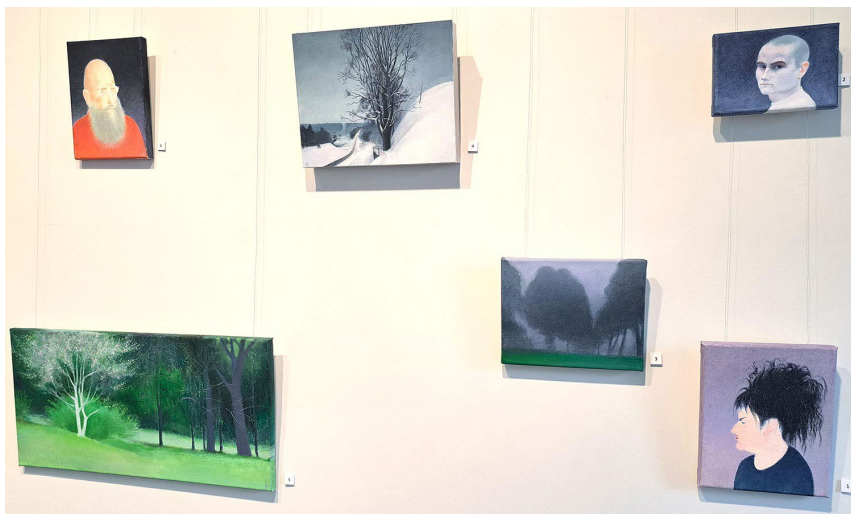

Tie, kuri ilgstošāki iedziļinājušies Latvijas glezniecības attīstībā, noteikti ir ievērojuši un droši vien sekojuši gleznotājas **Laimas Eglītes** daiļrades augšanai.

Viņu nevar nepamanīt un nevar neiegaumēt. Mākslinieces darbi kādu laiku bija saistāmi ar japānisko līnijas smalkumu, kompozīcijas vienkāršību, noteikti minimālismu un daudzslāpāno minimālismu stāstījuma aprautību. Pēc tam viņas gleznās visu pateica pustoņu sīkākās gradācijās. Sekoja periods, kad centrā izvirzījās liela formāta abstrakti darbi, telpiskuma un atmosfēras problēmas, kam sekoja dekoratīvi akcentu dominante. Kā liecina jaunā izstāde galerijā *Daugava „Murjāņi un... Par zaļu vēl zaļāks“*, Laima Eglīte nekad neatdusās uz seniem lauriem, iegūto atzinību savos solidajos gados, bet nepārtraukti mainās. Apstāšanās nav māksliniecei raksturīga, viņa allaž atrod jaunas iespējas savas daiļrades atjaunotnei un mainībai.

Tāda viņa bijusi izsenis. Varbūt tas ir tāpēc, ka viņa blakus glezniecībai, mācīdamās gan J. Rozentāla Rīgas mākslas skolā, gan Latvijas Mākslas akadēmijas glezniecības nodaļā, sevi izteica arī dzan pantomīmā – viņa bija izcils mīms leģendārajā Roberta Ligerā vadītajā *Rīgas pantomīmā*. Tajā izteiksmīgai formai bija dziļš slēpts saturs – forma izteica saturu un otrādi. Tādēļ arī Laimas Eglītes mākslā būtiska ir kā neaizmirstamai formai, tā formā grodi ieslēpts saturs. Gleznotāja nekad nav gājusi pa citu kolēģu iemīto, oficiālo iestāžu un varu atbalstīto ceļu, bet strādājusi tā un to, kas viņai pašai bija svarīgs. Tas viņu atšķīra no daudziem cunftes biedriem un iegravējās skatītāju atmiņā. Varbūt tādēļ viņa saglabājusi jaunības garu fiziskā un mentālā plānā?

Ilgstošā darbošanās *Rīgas pantomīmā* izcentrēja viņas glezniecībā

Skats no izstādes.

cilvēku, viņa fizisko tēlu visdažādākos aspektus – vīrieša un sievietes savstarpējo attiecību dinamiku, mātes un bērna tuvību un neredzamo kopību. Arī portrets ieņēma ļoti nozīmīgu vietu viņas daiļradē. Taču praktiski nekur neparādījās daba, kas mums ir apkārt ik mīļu brīdī, it kā tā nemaz neeksistētu.

Izstāde *Daugava* tādēļ ir liels pārsteigums, ja piepeši Laima Eglīte pievērsusies ainavai. Kā gleznotāja paskaidro, viņa nav no tiem māksliniekiem, kuri sēž dabā un glezno, citiem vārdiem sakot, iet plenērā. Viņa labprāt pastaigājas un vēro notiekošās pārmaiņas apkārtnē, taču cenšas redzēto ieiecaumēt un nofotografēt. Tādēļ arī ainavās viņa tiekusies attēlot to, kas ir „sirdī ieaudzis“ – vietas, kur pavadījusi ilgu savas dzīves daļu – Murjāņus, Puikuli. Šajās ainavās visur valda zaļums, un, kā liecina izstādē redzami darbi, zaļā toņa variācijas ir plašas. Laima Eglīte atzīstas: „Bet es negleznāju dabā, es tikai sēžu, skatos un fotografēju visādas situācijas. Un tad rezultātā sanāk tāda kompilācija no tā un šitā.“

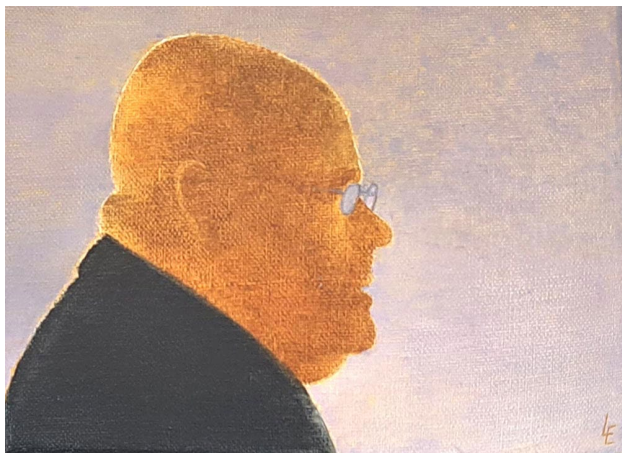
Vienlaikus ar ainavām izstādīti arī

pazīstamu cilvēku portreti. Tas nav jaunums, ja atceramies, piemēram, ļoti izteiksmīgo gleznotājas Vijas Maldupes portretu uz krēslu un citas ģimenes. Taču šoreiz tie ir nelieli kvadrāti 24×18 cm. Tādā laukumā ietilpst vienīgi seja. Arī to uzlikšanai uz audekla palīdz moblais telefons: „Man ļoti patīk cilvēki. Es viņus ar telefonu nobildēju un tad uzgleznoju.“ Te skatāmas modes dizaineres Elitas Platmalnieces, mākslas zinātnieka Ivara Runkovska, tēlnieka Aigara Bikšes un citu sejas, pareizāk būtu sacīt, galvas. Visa uzmanība pievērsta modelim uz neitrāla fona, viņa raksturīgai izteiksmei. Būtiska ir modeļa galvas izteiksmība, zīmīgās detaļas.

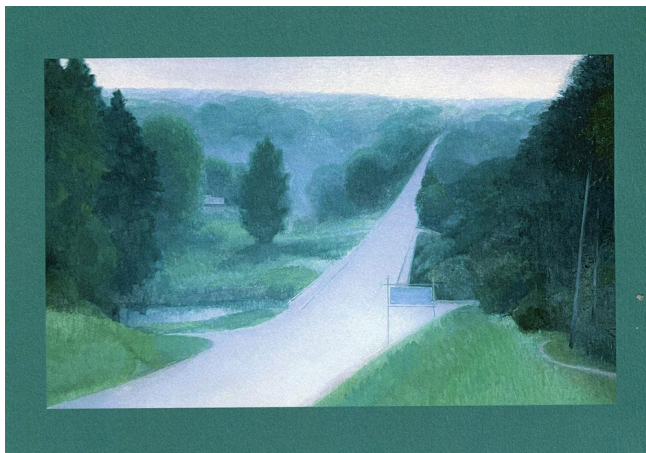
Jāpiekrīt galerijas mākslas zinātnieces **Diānas Barčevskas** domai, ka šajos „simpātiskajos portretos var atpazīt Laimas Eglītes mākslai raksturīgo, veiklo otas rakstu, asprātības intonāciju un labsirdīgo grotesku.“

Vai nav tiesa, ka gadu nasta nav būtiska, atjaunotne iespējama jebkurā vecumā?

Māris Brancis
Laikrakstam „Latvietis“

Ivars Runkovskis. 2019.

No Rāmkalniem līdz Murjāņiem. 2022.

Dzintra Erliha – sieviešu komponistes cēlāja

Koncerts Karnegija zālē Ņujorkā

2024. g. 9. februārī pazīstamā pianiste **Dzintra Erliha** uzstājās Karnegija *Weill* koncertzālē, iekļaujot skaņdarbus no sava *Zelta Mikrofona* nominētā, digitālā albuma *SERENA*. Klausītājus iepriecināja Lūcijas Garūtas, Lolitas Rītmānes, Leannas Primiani, Starr Parodi, Esin Aydingoz, Sabīnes Ņezberes, Daces Aperānes, Pētera Vaska un Jāņa Ivanova kompozīcijas. Dzintrai pievienojās vijolniece **Una Tone** un čelliste **Sasha Ono**, uzstājoties ar Lolitas Rītmānes *Vignettes From the Park*, Daces Aperānes *Daina* (klavierēm un vijolei) un Esin Aydingoz *Years Gone By* programmu vadīja aktieris **Ivars Stonins**.

Dzintras Erlihas februāra solokoncerts bija sevišķs notikums mums šeit Ņujorkā; ir pagājis laiciņš, kopš latviešu mākslinieki ir bijuši slavenajā zālē. Bija prieks sasveicināties ar Latvijas vēstnieku ASV – **Māri Selgu** un kundzi **Mariku**, kas bija atbraukuši no Vašingtonas, kā arī ar Latvijas pārstāvi ANO – **Sanitu Pavļutas-Deslandes** kundzi un redzēt tautiešu garo rindu uz 57. ielas, gaidot atveram Karnegija durvis.

Jāpiemin, ka no 200+ skaita audienču zālē daļa bija cittautieši. Saklausot nedzirdētu valodu, ievēroju pēc izskata jaunu meiteni; izrādījās, ka tā bija **Esin Aydingoz** – 30 g.v. aktrise un komponiste, nominēta *Grammy* balvai par filmu mūzikas aranžējumiem. Satiku viņas vecākus, kas nupat bija ielidojuši uz koncertu no Turcijas! Esinas iekļautais skaņdarbs Dzintras koncertā, *Years Gone By*, bija lēnīgs, melanholisks un skaists. Runājos arī ar **Leanna Primiani**, grieķu amerikānieti no Kalifornijas, diriģenti un komponisti klasiskā un elektroniskā mūzikā. Leannas kompozīcija *Loss for Solo Piano* bija vēltīts Dzintrai; tēma vijās ap viņas mātes dzīvi, slimību un nāvi un meitas/mātes dinamiku. Mūzika atgādināja putnu lidotumus, vai domu gājienus – brīžiem liegus un mierīgus, brīžiem uzliesmojošus

No kreisās: Una Tone, Dzintra Erliha, Sasha Ona.

No kreisās: Esin Aydingoz, Dace Aperāne, Leanna Primiani, Lolita Ritmane, Una Tone, Sasha Ona, Dzintra Erliha.

kādas satraucošas atmiņas ietekmē.

Leannai blakus sēdēja kolēģe, latviešu komponiste, Holivudā strādājošā un daudz apbalvotā **Lolita Rītmāne**. Lolitas darbs *Vignettes From the Park*, tika komponēts tieši Dzintras koncertam, un Lolita bija atbraukusi no Losandželas uz pirmatskaņojumu. Kompozīcija izcēla pianistes Dzintras, vijolnieces Unas un čellistes Sashas spējas; brīžiem

klavieru notis izklausījās kā strūklaku plūsma, brīžiem kā virpuļojoša deja; brīžiem vijole un čello draiskuļoja, brīžiem pulsēja ritmiskos lēcienos. Lolitas pārējie skaņdarbi: *Dreamscape*, *Beyond the Window* un *Hope* (vēltīts Dzintrai) atspoguļoja reizēm kaislību, reizēm meditatīvas emocijas ar klusākiem apakštoniem.

Jāmin, ka klātienē bija komponiste, diriģente, skolotāja un pazīstamā latviešu mūzikas atbalstītāja, mūsu pašu – **Dace Aperāne**. Viņas skaņdarbs, liriskais *New Moon* bija vēltīts Dzintrai; gaišā, gaismas pilnā *Daina* labi ilustrē Daces teikto, ka „...daba, dzeja, atmiņas izstaro savdabīgu iekšēju mūziku. Mans kompozīcijas process sakņojas šīs iekšējās mūzikas uztverē.“

Dzintra Erliha sniedza augšminētās komponistes, kā arī Lūcijas Garūtas, Pētera Vaska un Jāņa Ivanovu skaņdarbus ar aizrautību un dziļu izjūtu, vienlaikus ar profesionālu un disciplinētu stāju. Audience bija sajūsmā! Vēl – viņa izraisīja klausītājos ne tikai muzikālu pacīlātību, bet arī „vizuālu baudu“. Uznākot uz skatuves – slaida

Gundārs un Dace Aperāne.

Turpinājums 15. lpp.

FOTO Eriks Niedrītis

FOTO Ilze Pētersone

FOTO Ilze Pētersone

Latviešu bēgļi Dānijā (3)

Apcere par latviešu bēgļu gaitām pēc Otrā pasaules kara

Otrais turpinājums. Sākums LL794, LL795.

Vācijā

Jau lasījām, ka bēgļu transporti nonāca Gotenhāfenas, Dancigas, Pilavas un Kēnigsbergas ostās. Gotenhāfena (tagad *Gdīna, Gdynia*) un Danciga (tagad *Gdaņska, Gdansk*) nu ietilpst Polijas teritorijā, bet Pilava (tagad *Baltijska, Baltijsk*) un Kēnigsberga (tagad *Kaļiņņgrada*) Krievijas Kaļiņņgradas apgabalā. Latviešu bēgļiem 1944. gadā ierodoties Vācijā, Pilava un Kēnigsberga atradās Vācijas Austrumprūsijas apgabalā, bet Gotenhāfena un Danciga jaunajā Vācijas Rietumprūsijas apgabalā, kas bija radīts pēc Polijas sakāves 1939. gadā bijušā poļu koridora vietā.

Pirmajiem latviešu bēgļiem sniedzot Vāciju, padomju armija caur Lietuvu jau bija iebrukusi Latvijā, ieņēmusi Jelgavu un tuvojās Austrumprūsijas apgabalam.

Lai lasītāji varētu vieglāk orientēties, vairākiem toreizējiem vācu nosaukumiem ir pievienoti atbilstošie tagadējie poļu vai krievu vietu nosaukumi.

Bēgļu tiesiskais stāvoklis Vācijā bija neskaidrs. 1944. gada vasarā solīja, ka ikviens latviešu bēgļis, nonācis Vācijā, pielīdzināms valsts vācu evakuētiem, arī Nacionālsociālistiskās partijas un vadošo iestāžu oficiālais viedoklis bija, ka latviešu bēgļi darba, aizgādniecības, dzīvokļa un uztura jautājumos pielīdzināmi Vācijas pilsoņiem, saņemot normālpatērētāju (zaļās) uztura kartiņas. Tomēr nebija atcelts iekšlietu ministra rīkojums, ar kuru visiem ārzemju strādniekiem (arī latviešiem) bija paredzēts izsniegt AZ (dzeltenās) kartiņas – ar samazinātām uztura devām. Par to raksta arī Vilis Mileiko (9. pielikums). Tādējādi arī uztura kartiņu ziņā nebija pilnīgas skaidrības.

Oficiālo viedokli, ka latviešu bēgļi bauda tādas pašas tiesības kā vācieši, diemžēl ne vienmēr ievēroja. Vairā-

kās Vācijas vietās latviešu bēgļiem izsniedza jaunus personības dokumentus (pases), kuros tos apzīmēja par „nenošķaidrotas“ pavalstniecības pilsoņiem, pieliekot gan klāt „agrāk Latvija“ (*früher Lettland*). Dažās vietās bēgļiem agrākās pases atņēma, citās atstāja.

Vairākos gadījumos ar latviešiem apgājās tāpat kā ar pārējiem Austrumu strādniekiem (*Ostarbeiter*) vai, labākajā gadījumā, kā ar deportētiem ārzemju civilstrādniekiem (*Ausländische Zivilarbeiter*), kam bija jāstrādā piespiedu darbs norādītā vietā, jādzīvo ārzemju strādnieku barakās un jādalās savā liktenī ar franču, flāmu, holandiešu, poļu, ungāru u.c. strādniekiem. Šie ārzemju strādnieki bija ļoti ierobežoti savās tiesībās, daudziem bija jānēsā īpašas pazīšanas zīmes, piemēram, poļiem burts P.

Bēgļu dzīves apstākļi un likteņi bija ļoti dažādi. Kādaī daļai, vēl Latvijā esot, bija izdevies sameklēt darbu savā profesijā un apmešanās iespējas. Tie, kam Vācijā bija paziņas, mēģināja doties pie tiem cerībā tur atrast vismaz pagaidu apmešanās vieta.

Vācija 1955.

Lielāko bēgļu daļu pēc ierašanās Vācijas ostās iesēdināja vilcienos un aizveda uz pagaidu apmešanās vietām dažādās Vācijas malās. Viņi parasti nonāca bēgļu nometnēs, kur pārtikas un dzīves apstākļi varēja būt ļoti bēdīgi. Arī no šīm nometnēm sāka norīkot darbos gan kara rūpnīcās, gan lauksaimniecībā, citus atkal iesauca armijā vai gaisa spēku izpalīgos.

Vācijā nebija nevienas organizācijas, kuras tiešais uzdevums bija rūpēties par latviešu bēgļiem. No Latvijas izraidītā Latviešu pašpārvalde Vācijā nedarbojās. 1944. gada oktobrī Alfreds Rozenbergs pie Austrumzemju ministrijas Berlīnē gan nodibināja Latviešu padomi

(*Lettische Leitstelle*), bet šī padome nekādu tiešu palīdzību nesniedza, tās uzdevums bija palīdzības darba koordinēšana un organizēšana. Bēgļi gan bija lūgti padomei paziņot savas adreses. 1945. gada 20. februārī Potsdamā nodibinātā Latvijas Nacionālā Komiteja ar ģenerāli R. Bangerski kā prezidentu kara pēdējos mēnešos arī nespēja sniegt bēgļiem nekādu reālu palīdzību. Neesot nevienai organizācijai, kas tieši rūpētos par bēgļu aizsardzību, radušos tukšumu mēģināja aizpildīt latviešu leģiona ģenerālinspekcija.

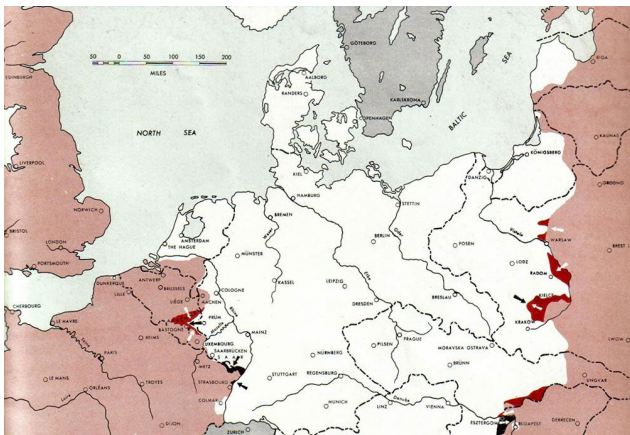
Bēgļu informācijai no 1944. gada 1. novembra līdz 1945. gada 27. aprīlim Berlīnē iznāca latviešu laikraksts, ko sākuma sauca *Latviešu Balss*, vēlāk *Latvju Balss*.

Frontei tuvojoties, austrumu apgabalos patvērumu atradušo bēgļu vēlēšanās bija tikt uz Vācijas rietumu apgabaliem. Lai atstātu savas darba vietas, bija nepieciešama darba pārvaldes vai nometnes vadības atļauja, kas ne vienmēr tika dota.

Divās atmiņu grāmatās par bēgļu laiku Vācijā autori piemin arī dažus bēgļus, kas vēlāk nonāca Dānijā. Dzejnieks, žurnālists un Nacionālā teātra dramaturgs, kādu laiku arī šī teātra direktors Jūlijs Roze piemin Valdemāru Dambergu.⁷ Jūlijs Roze ar dzīvesbiedri Olgu bija atstājuši Rīgu ar *Graf Steuben* 1944. gada 31. augustā un nākamajā dienā ieradusies Gotenhāfenā. Bēgļi iesēdināti vilcienā, kas caur Pozeni un Halli tos bija aizvedis netālu no Nīderlandes robežas. Pēc kāda Nīderlandes pierobežā pavadīta laika Rozes bija nonākuši Parhimas (*Parchim*) nometnē (kāds 100 km uz austrumiem no Hamburgas) un kas vēlāk, ietilpa krievu okupācijas zonā. Roze atceras: *Kad, Parhimas stacijā iebraukuši, vaicājām, kā tikt uz bēgļu nometni, pie mums pie-*

Ziemeļvācijas karte 1944./45. gadā. No: J. Torvalds „Trieциens uz Berlīni“ No vācu valodas tulkojis A. Vinčels. Andr. Ozoliņa apgāds.

Fronte 1945. gada 15. janvārī.

Latviešu bēgļi Dānijā (3)

Turpinājums no 10. lpp.

nāca divi uniformēti vīri, līdzīgi cietsargsargiem, auksti, drūmi, vienaldzīgi un pavēlēja kāpt preču automobilī. Pie nometnes vārtiem stāvēja drūms sargs arī uniformā. Kancelejā, kur mūs ievada, pirmais paziņojums bija, ka aizliegts iziet no nometnes bez atļaujas, kas dabūjama tikai nopietnas vajadzības gadījumā. (...) Sapratām, ka mājas vietiņa, kurā bijām iekļuvuši, bija tāda, no kurienes drīzāk tikt ārā. Rīgā bijām dzirdējuši par „saldū kafiju“, ko Vācijā sniedzot tādiem, kas darbam nespējīgi. Mana sieva, kļuvusi bāla, piekodināja man, Dieva dēļ, nedzert ne piliena kafijas, kad to piedāvātu.

Pēc medicīniskās izmeklēšanas bija jāiet saņemt personas apliecības. Pie galda sēdēja ierēdņi, caur kuru rokām dokumenti, kā pa slīdošu lentu, ātri gāja uz priekšu. Ar bēdām ieraudzīju, ka Latvijas pasēs nedod viņu īpašniekiem atpakaļ, bet krauj čupiņā galda galā. Par laimi tur sēdēja tā pati latviete, kas bija devusi padomu nesūdzēties par kaitēm. Kad mūsu kārtā bija pienākusi pie viņas, es teicu, ka briesmīgi zēl šķirties no Latvijas pasēs. Ne vārda neteikusi, labā ierēdne sameklēja čupā mūsu pasēs un atdeva. Beidzot mūs ievada gulamā telpā ar divu stāvu lāviņām. Ģimenēm ļāva palikt kopā. Lāviņā mums naktī sala, koda kukaiņi. Daži latvieši cēlās sameklēt kaut kur ogle, kurināja skārda krāsni un, sildīdamies pie tās, spēlēja „zolīti“. Vienā no nākamajām naktīm ienāca ziņa, ka pie nometnes vārtiem esot apstājušies daži braucēji, starp tiem rakstnieks Valdemārs Dambergs, savos ratos ar zirgiem. Gāju viņam pretī, bet sargs nelaida mani ārā, un braucēji nometnē neienāca.

Kad boļševiki 1944. gada vasarā tuvojās Jelgavai, Valdemārs Dambergs ar kundzi Veru, meitu Selitu un māsu Elizabeti bija ar zirgiem atstājuši savas Līvberzes pagasta Abomeņu mājas un devušies Kurzemes virzienā. Aizputē viņi vēl bija sastapuši Anšlavu Eglīti ar dzīvesbiedri Veroniku Janelsiņu, gleznotāju Voldemāru Toni ar kundzi, bet tālākajam ceļam tie nebija viņiem

pievienojušies. Dambergi vieni paši ar zirgu pajūgu bija devušies tālāk uz Pilavu un tad uz Rostoku Meklenburgā. Pēc Rozes stāstītā, viņi vienu nakti bija pietājuši Parhīmas nometnē. No Rostokas Dambergi ieradās Dānijā ar vilcienu kapitulācijas dienās. Pa zemes ceļu Vācijā bija nonākusi arī autora vēlākās dzīvesbiedres ģimene, kam pēdējā brīdī Pilavā izdevās uzklūt uz kuģa un nonākt Dānijā.

Rozēm izdevās Parhīmas nometni atstāt. un. kara beigās. sagaidīt Getinģenā.

Minētā „saldā kafija“ nav nekāds neiespējams fantāzijas lidojums. I. pielikumā – „Vācu morāle“ Latvijas pirmais izglītības ministrs Kārlis Kasparsons apraksta kā vācieši bija nonāvējuši viņa dzīvesbiedri.

Aizkraukles draudzes mācītājs Arnolds Lūsis savās atmiņās⁸ raksta, ka 1944. gada oktobrī Štargardē (kāds 40 km uz austrumiem no Štetīnes, tagadējās Polijas teritorijā) nometnē sākušas plostīties infekcijas slimības. Ar difteriju miris agronoms Skujas dēliņš. Viņas meita, grūti sasirgusi, aizvesta uz slimnīcu. Tur ievietoti arī vairāki citi bēgļu bērniņi.

Minētā agronome, vecākā lopkopības inspektore Lūcija Skuja bija šīs apceres autora tēva darba kolēģe. Skujas ģimene nonāca Dānijā un vēlāk izceļoja uz Jaunzēlandi. Viņas meita Rīta pēc Latvijas neatkarības atgūšanas kādu laiku bija Latvijas goda konsule Singapurā. Jāpieņem, ka Štargardē nometnē kopā ar Skujas ģimeni bija nonācis arī Lūcijas Skujas un autora tēva vēl viens kolēģis – arī vecākais lopkopības inspektors Konrāds Tols, kas arī nonāca Dānijā. Ļoti iespējams, ka lielajā Štargardē nometnē, kurā bija pāri par 2000 latviešu, bija arī vēl kādi citi bēgļi, kas vēlāk nonāca Dānijā. Tiem bēgļiem, kas no Štargardē savlaicīgi neaizbrauca uz kādām citām vietām, atkal vajadzēja doties bēgļu gaitās, jo visu šo apgabalu ieņēma padomju karaspēks.

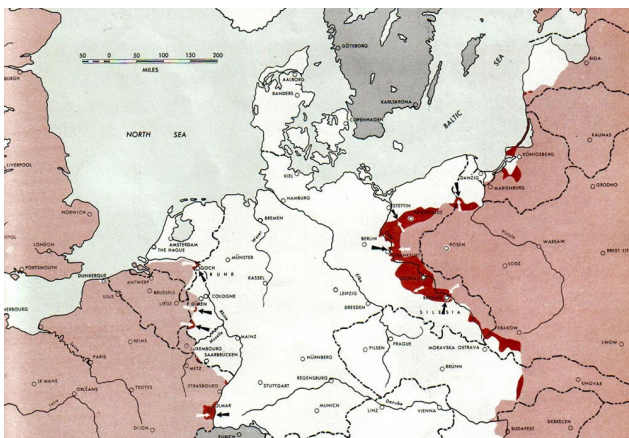
Bet ne visiem bēgļiem, kas ieradās Gotenhāfenas, Dancīgas, Pilavas un Kēnigsbergas ostā, izdevās šo telpu atstāt. Jau lasījām, ka Liepājā vācieši sāka bēgļu šķirošanu darba spējīgos un darba nespējīgos. Darba spējīgos

paredzēja sūtīt uz Pilavu, darba nespējīgos – uz Dancīgu vai Gotenhāfenu tālākai novietošanai Vācijas vidiēnē. Sintētiskās degvielas fabrikas būvē un Austrumprūsijas nocietināšanas darbos Kēnigsbergas apkārtnē jau nodarbināja ap 15 000 cilvēku, bet bija nepieciešami vēl ap 10 000 –15 000 cilvēku, kurus paredzēja komplektēt no Kēnigsbergā un Pilavā sabraukušajiem bēgļiem, neizslēdzot arī sieviešu nodarbināšanu. Šķirošana notika arī pēc iebraukšanas Vācijā.

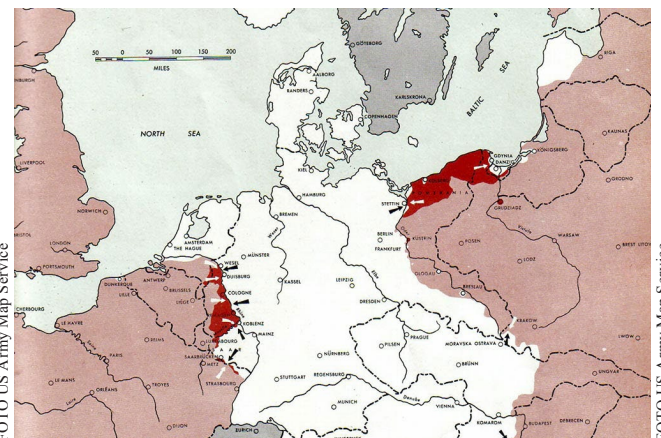
Vienu šādu gadījumu apraksta Rūdolfs Bangerskis.⁹ 17. novembrī no Liepājas ar *Mar del Plata* Kēnigsbergā bija ieradušies 400 bēgļu, pēc 3 stundu gaidīšanas tiem padoti nefīri un neapkurināmi 11 preču vagoni. Kad bēgļi novietojusies vagonos, žandarmērija pavēlējusi izkāpt visiem vīriešiem līdz 65 gadu vecumam un visām līdz 50 gadu vecām sievietēm, kā arī precētām sievietēm ar bērniem, kuriem bijis teikts, ka jāpaliek Kēnigsbergā, lai 3-5 nedēļas strādātu steidzamos tranšēju darbos. Mātes ar maziem bērniem tikušas atšķirtas no vīriem. Bēgļu vidū bijuši 182 Latviešu leģiona karavīru piederīgie.

1945. gada 12. janvārī austrumu frontes ziemeļu daļā sākās lielais padomju uzbrukums ar mērķi iekarot Vācijas galvaspilsētu Berlīni. Karadarbību apskatīsim tikai tik daudz, cik tā iespaidoja latviešu bēgļu likteni Vācijā. Hitlera bija noraidījis katru ieteikumu par vācu spēku savlaicīgu atvilkšanu no Igaunijas un Latvijas Austrumprūsijas aizstāvēšanai. Tāpat kara pēdējās mēnešos neatļāva Kurzemes armiju atvilkšanu uz Vāciju. Netieši šī Hitlera nostāja palīdzēja daudziem tūkstošiem latviešu izbēgt no otrās padomju okupācijas. Hitlera regulāri mainīja armiju grupu komandierus un rīkojās ar tikai vēl uz papīra eksistējošām armijām. Slikti apgādātie un sadrumstalotie vācu spēki nespēja turēties pretim skaitliski un materiāli pārākiem padomju spēkiem un jau marta sākumā tie sasniedza Baltijas jūru pie Kolbergas (*Kolobrzeg* – tagad Polijā), tā atgriežot Rietum– un Austrumprū-

Turpinājums 12. lpp.

Fronte 1945. gada 15. februārī.

Fronte 1945. gada 15. martā.

FOTO U.S. Army Map Service

FOTO U.S. Army Map Service

Latviešu bēgļi Dānijā (3)

Turpinājums no 11. lpp.

siju no pārējās Vācijas. Notikumus šajā telpā, kurā palika ieslēgti gan latviešu karavīri, gan arī nezināms skaits latviešu bēgļu, apskatīsim vēlāk.

Aprīļa vidū padomju armija jau sasniedza Oderas upi. Tanī pašā laikā sabruka arī pretestība rietumu frontē. 25. aprīlī amerikāņi un krievi sdevās rokās Elbas krastos pie Torgas (ap 50 km uz ziemeļrietumiem no Leipcigas). Līdz ar to Berlīni un Ziemeļvāciju atgriezta no valsts dienvidu apgabaliem. 29. aprīlī Hitleris izdarīja pašnāvību, pirms tam par savu pēcteci ieceļot lieladmirāli Dēnicu. 2. maijā pēc sīvām ielu cīņām kapitulēja vācu bruņotie spēki jau ilgāk par nedēļu ielenktajā Berlīnē. 5. maijā stājās spēkā vācu armiju kapitulācija Ziemeļvācijā, Dānijā un Norvēģijā. 8. maijā parakstīja visu vācu spēku beznoteikumu kapitulāciju.

Vācijai kapitulējot, Elba kļuva par „robežupi“ starp rietumu un padomju armiju ieņemtajiem apgabaliem.

Lai izbēgtu no uzbrūkošām padomju ordām, vairāki miljoni austrumu apgabalos dzīvojošo vāciešu atstāja savas mājas un devās rietumu virzienā. Līdz ar šiem vācu bēgļiem Vācijas austrumu apgabalos nokļuvušie latviešu bēgļi devās bēgļu gaitās otro reizi. Ne visiem izdevās sasniegt Vācijas rietumu apgabalus. Daudzi gāja bojā kara apstākļos, citi bija spiesti palikt padomju okupētajos apgabalos. Tikai tiem bēgļiem, kas savlaicīgi bija nokļuvuši Vācijas dienvidu, dienvidrietumu un ziemeļu apgabalos un kurus vēlāk ieņēma amerikāņu un angļu armijas, bēgšana bija beigusies.

Reizē ar lieluzbrukumu Berlīnes virzienā padomju armija sāka uzbrukumu Rietumprūsijas un Austrumprūsijas telpai.

Dancigā un apkārtnē bija nonācis krietns skaits latviešu bēgļu. Dancigā oktobra beigās novietoja arī no Liepājas evakuēto Latviešu leģiona ģenerālinpektora štābu. Ar Latviešu frontes teātra piedalīšanos Dancigas Kristus baznīcā notika vairāki latviešu dievkalpojumi ar garīgiem koncertiem, tai skaitā arī 18. novembrī. 8. decembrī

pat notika liels koncerts ar Hertas Lūses, Artūra Priednieka, Ādolfa Kaktiņa, Jāņa Kalniņa, Olafa Ilziņa un Haralda Berīno piedalīšanos. Tuvējās Gotenhāfenas nometnēs bija pāri par 1000 latviešu bēgļu.

Pēc padomju uzbrukuma sākuma civilo bēgļu izklūšana no Dancigas-Rietumprūsijas apgabala bija ļoti apgrūtināta. 1945. gada 1. februārī Dancigas-Rietumprūsijas apgabala valsts aizsardzības komisārs rakstīja Latviešu leģiona ģenerālinpektoram ģenerālim Bangerskim¹⁰, ka iespējas Dancigas-Rietumprūsijas apgabalā patvērumu atradušo latviešu bēgļu izvešanai pa jūras ceļu uz rietumiem esot ļoti ierobežotas. Nekādā gadījumā nevarot būt runa, ka vīriešiem vecumā no 16 līdz 65 gadiem varētu ļaut izbraukt, jo tiem būšot jāpiedalās cīņā pret boļševikiem.

Kā jau minēts, padomju armijām marta sākumā pie Kolbergas sasniedzot Baltijas jūru, šī telpa bija pilnīgi nogriezta no zemes sakariem ar pārējo Vāciju. No Austrumprūsijas ziemeļu puses uzbrūkošās padomju armijas lauzās Kēnigsbergas virzienā; no dienvidu puses uzbrūkošās armijas 26. janvārī netālu no Elbingas (tagad *Elbląg*) sasniedza Jauno jomu (*Frisches Haff*, tagad *Zalew Wislavy*), un Austrumprūsija pazaudēja zemes ceļa sakarus ar Rietumprūsiju, izņemot šauru kāpu (*Frisches Nehrung*) ceļu viņpus aizsaulušās Jaunās jomas.

31. janvārī Kēnigsbergai tika nogriezti sakari ar Pilavu un Sāmzemi (*Samland*, tagad *Zemlandsky poluostrrov* Krievijas Kaļiņgradas apgabalā). Lai gan pēc trim nedēļām vāciešiem izdevās uz laiku atbrīvot Kēnigsbergu no ielenkuma, 9. aprīlī pilsēta bija spiesta kapitulēt. Pilava krita padomju rokās 25. aprīlī.

Pēc Baltijas jūras sasniegšanas pie Kolbergas padomju armijas uzbruka Rietumprūsijai arī no rietumu puses. Jau 14. martā ceļš starp Gotenhāfenu un Dancigu atradās zem padomju artilērijas uguns. Gotenhāfena krita 28. martā, Danciga 30. martā.

Ielenktajā Rietum- un Austrumprūsijas telpā valdīja haoss gan tur ielenktajās armijas daļās, gan starp lielo bēgļu skaitu. Šajā Dancigas līča telpā starp ielenktajām armijas daļām bija arī latviešu karavīri un krietns skaits civilo bēgļu. Pirms padomju armijas sasniedza Baltijas jūru pie Kolbergas, bēgļi no Dancigas un Gotenhāfenas plūda rietumu virzienā. Pēc tam bēgļu straumes plūda pretējā – Gotenhāfenas un Dancigas virzienā. Tanī

pašā laikā pa Jauno kāpu joslu Dancigas virzienā plūda Austrumprūsijas bēgļu straumes. Vērtēja, ka norobežotajā telpā bija vismaz pusotrs miljons cilvēku, neskaitot kaujas vienības un izklidinātos karavīrus. Vācu karaflotes vienības darīja visu iespējamo, lai evakuētu ieņemtus karavīrus un bēgļus. Lielāko tiesu evakuējamo no Gotenhāfenas, Dancigas un Pilavas desantlaivās un mazos kuģiņos vispirms pārveda uz Hēlas pussalu, kur tos uzņēma lielāki kuģi nogādāšanai uz vēl brīvajām Vācijas Baltijas jūras rietumu ostām. Pussalā, kurā agrāk dzīvoja tikai daži simti zvejnieku, tagad atradās 100 000 – 150 000 cilvēku. Janvārī un februārī, pieturoties ļoti aukstam laikam, sniega vētrās katru nakti pussalā bija nosaluši simtiem bēgļu. Pēc ļoti aukstās ziemas, ap Lieldienām, laiks kļuvis neparasti silts – ziedējuši sniegpulkstenīši un vijolītes, un izplaukuši krūmi.

Lai izglābtos, notikusi nežēlīga kuģu „sturmešana“, daudziem bijis jāpaliek malā. Kad Svinemindes, Lībekas un Ķīles līču ostas vairs nespēja uzņemt evakuētos, transportu novirzīja uz Dānijas ostām.

Cik latviešu bēgļu 1945. gada pavasarī bija Dancigas telpā, nav zināms, bet to skaits bija ievērojams. Izklūt izdevās tikai relatīvi nedaudziem. Ir pamats domāt, ka izklūvušo lielākā daļa nonāca Dānijā, bet bija arī kādi latvieši, kas nonāca Vācijas ostās. Vairākus kuģus ar evakuējamiem karavīriem un bēgļiem nogremdēja padomju uzbrukumos. Tā, 1945. gada februārī Pomerānijas piekrastē ceļā no Gotenhāfenas uz rietumiem boļševiki nogremdēja tvaikoni *Wilhelm Gustlow*, kas evakuēja 4000 Austrumprūsijas un Kurzemes bēgļu, kuru lielākā daļa aizgāja bojā. Ir zināms, ka viņu vidū bija arī latvieši. Tvaikonim *General von Steuben* nogrimstot, bojā aizgāja ap 3000 cilvēku. No tvaikoņa *Goya* vestiem 7000 karavīriem un bēgļiem Kopenhāgenā nonāca tikai 170.

Ielenkumā palikušie nonāca padomju armijas rokās un par viņu likteni ir maz kas zināms.

Guntars Saiva

Laikrakstam „Latvietis“

Turpmāk vēl

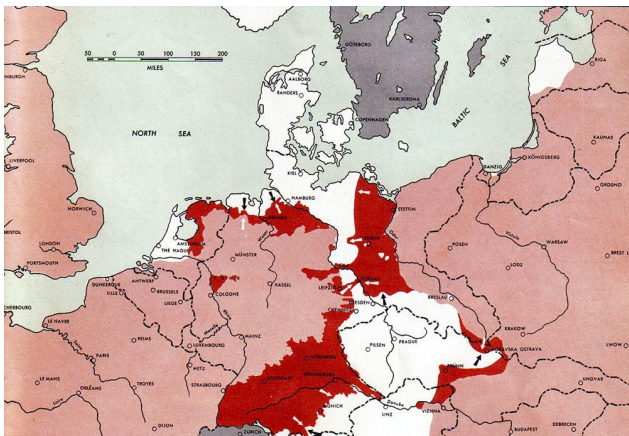
Vēres

⁷ Jūlijs Roze. „*Laikmeta liecinieks. Latvijas rītausmā, norietā*“. Daugava. Stokholmā 1978. Redaktori: Augusts Rumpēters, Kārlis Rabācs un Jānis Kadīlis.

⁸ „*Cilvēks bez mājas*“. Mācītājs bēgļu gaitās. Latviešu ev. lut. baznīca Amerikā. 1976.

⁹ Rūdolfs Bangerskis „*Mana mūža atmiņas*“ IV grāmata. Imanta, Kopenhāgenā 1960

¹⁰ Rūdolfs Bangerskis „*Mana mūža atmiņas*“ IV grāmata. Imanta, Kopenhāgenā 1960.

Fronte 1945. gada 1. maijā.

FOTO US Army Map Service

Skaidrīte Dariusa mūžībā

06.11.1927. – 21.04.2024.

Skaidrīte Dariusa
06.11.1927. – 21.04.2024.

Mums visiem latviešiem visā pasaulē pazīstamā, pasaules slavenā, visiem lolotā, visiem mīlētā, no visiem godinātā **Skaidrīte Dariusa** šorīt, 2024. gada 21. aprīlī, pusvienpadsmitos, 96 gadu vecumā aizvēra acis pēdējo reizi un ieslīdēja mūžīgā mierā, savas ģimenītes klātbūtnē, Kanberā atpūtas namā, ezermalā, siltas saulītes pavadīta, ir aizgājusi sava Dieva takā aizsaulē.

Mūsu lielā tautas dziesmu, tautas parašu, tautas deju apzinātāja un apkopotāja, Vispārējo Dziesmu un Deju Svētku Goda virsvadītāja, tautas deju kopas *Sprigulīti* dibinātāja, kas 1970os, 1980os un 1990os gados nesa latviešiem visā pasaulē tautas deju uzvedumus par mūsu parašām, mūsu kopīgām sērām, kopīgiem priekšiem, ar cerību par latvju tautas atbrīvošanos no iebrucēju važām un gavilēšanu par tās brīnumaino atdzimšanu pasaules brīvo, demokrātisko

tautu kopienā. Skaidrītes horeografētos *Saules Jostas* ansambļa pasaules ceļojumos, kuros vienoja tautas deju grupas no mazās Kanberas ar salīdzinoši mazo *Sprigulīti*, ar Sidnejas lielo *Jautro Pāri* un mūziķiem lielāko tiesu no Melburnas, Skaidrīte iedvesmoja tautiešus, kopā pārdzīvot mūsu tautas bēdas, mūsu tautas stiprumu un neatlaidību, mūsu dzīves avotus dejā un dziesmā caur gadu simteņu verdzībām, mūs visus stiprinādama fiziski un garīgi ar savu daiļradi.

Pabeidzot izglītošanos Kanberā sākuma pēckara gados ar akadēmisku grādu vēsturē, ir tikai pēdējos gados atklājies arī tas, ka Skaidrīte uzņēmīgi stājusies pretī aizspriedumiem darba ziņā datorzinības jomā. Tanīs gados Austrālijas Nacionālā Universitāte (ANU) sagaidījusi, ka tikai vīrieši esot pietiekami spējīgi veikt matemātiski izcilu darbu. Tomēr, kā vienīgā sievietē, Skaidrīte panākusi to, ka viņu pieņēma „vīriešu” darbā, ar vīrieša apzīmējumu algas ziņā, pārspēdama vairāku desmitu vīriešu pretendētus matemātikas eksāmenā. Tur viņa novadīja savu nodaļu visās darba gaitās Austrālijā, līdztekus ar vīru netaiķi lietuvietī Pranas audzinādama meitu Marutu, pavadīdams deļotājus uz akordeona, vadīdama tautas deju grupu *Sprigulītis*, sniegdama darba kolēģiem lekcijas arī lielajās pilsētās – Sidnejā un Melburnā. Vienā tādā braucienā viņa esot aizturēta pie zāles durvīm, jo nebijusi vīrietis. Izteikdama sašutumu, kā labi zinām, tikai Skaidrīte to mācēja darīt, viņa pagriezusi muguru lai brauktu mājās, kad kāds durvju sargs atjēdzies, ka viņa pati

esot tā ļoti cienītā ielūgtā runātāja! Par viņas toreizējām sekmēm un ceļrādi uz sieviešu emancipāciju Austrālijā pirms dažiem gadiem ANU Skaidrītei kā pašai svarīgākajai viešņai, novietotai uz skatuves kopā ar visiem profesoriem, piešķīra goda doktores grādu svinīgā ceremonijā, kurā arī pasniedza simtiem studentiem universitāti studiju beigšanas grādus.

Varu apliecināt, ka Skaidrītei bija saglabājušies daždažādi goda diplomu, tik tiešām kaudzēm. Tiem viņa nokārtoja profesionālu digitālu sakopšanu bērniem un mazbērniem par atmiņu. Viņai rūpēja saglabāt plašākās ģimenes un Kanberas latviešu pēcteču jaunaugšnes vēsturi. Dažus gadu desmitus viņa darbojās Kanberas Latviešu biedrības valdē, stingri ieturēdama un izsacīdama savas vērtības. Skaidrīte līdz vecumdienām novadīja *Sprigulīti*, sacērdama virkni jaunu tautas deju, dažas no kurām *Saules Josta* nodejvoja divos Dziesmu Svētkos Latvijā, un no kurām kāda deļa tiek uzvesta katru Dziesmu un Deju Svētku lieluzveduma programmā. Savā 90. gadu sākumā, deļu sagatavošanas procesā, viņa kādreiz deļas soļus mājās izstaigājot, vienreiz bija pakļupusi. Aizčāpojusi pie ārsta, ārsts prasījis kā nācies, ka ievainojusi kāju? Skaidrīte atbildējusi: „Dancoju!”

Kanberas latviešu kopienas vārdā, izsaku visdziļāko līdzjūtību Skaidrītes tuviniekiem un plašākai ģimenei. Kopā ar sievku Margitu, dziļai, ilggadīgas draudzības sērās, novēlam Skaidrītei vieglas smiltis.

Juris Jakovics

Mūzikls „Neglītais pilēns“

Turpinājums no 7. lpp.

tupunkta,“ par savu atgriešanos mūziklā priedējās dziedātāja **Marija Naumova**.

Arī mūzikla libreta autorei **Māriai Zālītei** šī H.K. Andersena pasaka, kura savulaik izraisīja pretrunīgu reakciju gan autora dzimtenē – Dānijā, gan vēlāku cenzūru Krievijā, ir ļoti mīļš un zemtekstiem caurvīts darbs. „Kādā skaistā, vecā dārzā, ko apdzīvo māļputni, Pīļu Mātei piedzimst bērns. Viņš nelīdzinās nevienam no putniem. Viņš ir citāds, savādāks, par ko sākumā tiek apsmiets un jūtas vientuļš. Māļputni nebūt nav dumji un aprobežoti radījumi, un Neglītā Pīlēna problēma nav, kā tikt prom no šī „pīļu dīķa”. Viņš deg vēlmē palīdzēt putniem atgūt pašapziņu un īsto patiesību. Putni ir iebaidīti un tiek izmantoti. Nebrīve kropļo putnu patieso būtību. Neglītajam Pīlēnam, izrādās, piemīt neparastas spējas gūt spēku saskarsmē ar neizdibināmu, mūžīgi saucošu spēku – Skaisto Balsi. Saskarsmē ar Neglīto Pīlēnu ar putniem notiek neticamas pārvērtības – no padevīgām būtnēm putni kļūst brīvi un pašapziņīgi. Ļaunums iznī-

cina sevi pats. Bet Pīlēnam, nu jau visu mīlētam, ir jādodas tālāk. Tālā, garā ceļā, kur viņu sauc Skaistā Balss. Smeldzīga, gaiša un neapslāpējama. Kā mīlestība, kā mūžīga vēlēšanās pilnveidot sevi un pasauli,“ saka libreta autore **Māra Zālīte**.

GALMS [pa]GALMA ir stāsts par mums kā pagalma iemītniekiem – nebrīvē esošiem putniem. Tas ir stāsts par tiem, kuriem ir uzdots mūs pieskatīt un saskaitīt, kā arī par mūsu pašu „neglītumu” – visu to, kas notur pie zemes pat tad, kad esam sadzirdējuši Skaisto Balsi, kas aicina uz ko vairāk,“ norāda režisores asistents **Voldemārs Rode**.

Neglītā Pīlēna lomā dublēsies divas jaunās, daudzsološās solistes – **LUKA** un **Lote Voiska**. Pīļu Māte būs dziedātāja **Marija Naumova**, Ļaunā Seska ādā iejutīsies dziedātājs **Atis Zviedris**, Vecā Žurka – dziedātāja **Alise Kante**, Seskabrāļi – **Edvards Grieze** un **Artūrs Biķernieks**. Vistiņas Cekulītes lomā aktrise **Elīna Bojarkina**, Gaili atveidos **Emils Gilučs**, Portugāles Pīle – **Anmary**, Zosis: **Toms Kalderauskis**, **Sarma Liede**, **Austra Elza Kozuliņa**, Pērļu Vistiņas: **Zane Lazdiņa**, **Beate Megija Baranovska** un **Karīna**

Laugale, bet Skaistā Balss būs dziedātāja **Līga Priede** un **Laura Erdlāne**. Režisore **Rēzija Kalniņa**, režisores asistents **Voldemārs Rode**, horeogrāfe **Inga Krasovska**, scenogrāfs **Normunds Bērziņš** (MAD), kostīmu māksliniece **Dita Enikova**, vokālā pedagoģe **Ilze Dzenīte**, mūzikas aranžētājs **Jānis Lūsēns jun.**, producenti **Aigars Dinsbergs** (*Producentu Grupa 7*).

Mūzikla pirmizrāde gaidāma **3. novembrī** Vidzemes koncertzālē CĒSIS. Šobrīd izziņotas izrādes arī **4. novembrī** Latvijas Nacionālajā teātrī, **10. novembrī** Liepājā koncertzālē *Lielais Dzin-tars*, **16. novembrī** Latgales vēstniecībā GORS, **23. novembrī** Valmieras Kultūras centrā, **24. novembrī** Ogres Kultūras centrā, **29. novembrī** Slampes Kultūras pilī, **30. novembrī** Kultūras centrā *Siguldas Devons*, **1. decembrī** Ventspilī, Teātra namā *Jūras Vārti*, **2. decembrī** Rīgā, VEF Kultūras pilī un **8. decembrī** Jelgavas Kultūras namā. Izrāžu saraksts tiks papildināts. Biļetes iepriekšpārdošanā *Biļešu paradīzē*. Mūziklu piedāvā un organizē *Producentu Grupa 7*.

Toms Kalderauskis,
Producentu Grupa 7

Mūžībā aizgājusi
Kanberas latviešu tautas deju kopas „Sprigulītis” dibinātāju saimes locekle

SKAIDRĪTE DARIUSA

06.11.1927. – 21.04.2024.

*Dancodama dvēselīte
Dieva dārzā iestaigāja.*

Piemin Inta un Juris

Mūžībā aizgājusi mūsu ģimeņu ilggadīgā, miļā sirds draudzene

SKAIDRĪTE DARIUSA

(dz. Skrīveris)

✱ 6.11.1927. Latvijā – † 21.4.2024. Kanberā, Austrālijā

*Ko dziedāšu, ko runāšu,
Svešu zemi staigādama?
Es dziedāšu savu dziesmu,
Runāš' savu valodiņu!*

Piemin Eversonu un Dunduru ģimenes Kanberā un Latvijā

*Māci mani, māmuliņa,
Kaut' jēl vienu Dieva dziesmu,
Ko dziedās dvēselīte
Dieva durvju dagājuse.*
(latviešu tautasdziesma)

Latvijas vēstniecība
Austrālijā

Šodien domās esam kopā ar izcilu latviešu folkloras zinātāju, Kanberas tautas deju kopas „Sprigulītis” dibinātāju, ansambļa „Saulis josta” horeogrāfi un Vispārējo Dziesmu un Deju Svētku Goda virsvadītāju –

SKAIDRĪTE DARIUSU, aizsaules durvis paverot.

Šis spilgtās latvietes stāsts ierakstāms ne tikai latviešu sabiedrībā Austrālijā, bet arī informācijas tehnoloģiju un kibernetikas pirmsākumos Austrālijas Nacionālajā Universitātē (ANU), kur viņas nopelni atzīmēti ar goda doktora grāda piešķiršanu.

Latvijas vēstniecība Austrālijā izsaka visdziļāko līdzjūtību Skaidrītes Dariusas tuviniekiem un viņas talanta cienītājiem.

Mūžībā devusies

SKAIDRĪTE DARIUS

Dzimusi 6.11.1927. g. Balvos, Latvijā.

Mirusi 21.04.2024. g. Kanberā, Austrālijā.

Visdziļāko līdzjūtību radiem un draugiem izsaka laikraksta „Latvietis“ redakcija un valde

Ārzemju latviete meklē ...
Turpinājums no 2. lpp.

bas ar producentiem, kas ir saistīti ar lielākajām straumēšanas platformām, veicinot globālu komunikāciju par kultūras tradīciju saglabāšanas nozīmi.“

Lai pabeigtu dokumentālo filmu *Latviešu mīts*, nepieciešami 20 000 angļu mārciņu. Lai savāktu trūkstošos līdzekļus, kolektīvā ieguldījuma platformā *Kickstarter* 23. aprīlī tiek uzsākta filmas atbalsta kampaņa. Va-

jadzīgā summa *Kickstarter* kampaņā jāsavāc 60 dienu laikā.

Filmās ziedotājiem būs dažādas pateicības, sākot no atbalstītāja vārda iekļaušanas filmas titros visiem, kas ziedojuši vismaz 10 mārciņas, līdz īpašajam izpildproducenta titulam lielākajiem atbalstītājiem, kā arī tiek veidots unikāls saules kalendārs sadarbībā ar latviešu tradīciju glabātājiem, kuru varēs saņemt digitālā vai printētā versijā, kā arī kā dizainu uz T kreklēm.

Atbalstīt filmas tapšanu iespējams,

piedaloties puļa finansēšanas kampaņas *Kickstarter* platformā: <https://www.kickstarter.com/projects/dartavijgrieze/latvian-myth-feature-documentary>
Filmas pirmizrāde plānota 2025. gadā.

Diāna Vaznele

www.instagram.com/humancollective.agencyLondonas izpildproducenti Seidija Frosta un Ghandi El-Chamaa
Līdzproducenti Latvijā „Kultfilma“**Dzintra Erlīha – ..**
Turpinājums no 9. lpp.

un stalta, zeltainā tērpā, māksliniece šķīta viena ar zeltaino skatuvi.

Nobeigšu ar piezīmi – mēs pieņemam kā pašu par sevi saprotamu, ka sievietes mākslinieces uzstājās pasaules koncertzālēs un opernamos; šajās dienās latviešiem

pat varētu būt vairāk pazīstamas sievietes mākslinieces nekā vīrieši. Bet vēsturiskā skatījumā varētu teikt, ka ir bijusi „sieviešu neesamība“. Daudziem gadu simtiem bija jāpauz, pirms pasaule sāka ievērot un novērtēt sieviešu radošo darbību. Vēl šodien, kaut orķestros ir daudz sieviešu, dirģentes un komponistes ir daudz mazāk.

Apsveicam Dzintru Erlīhu ar viņas

muzikālajām sekmēm, īpaši ar viņas debijas solokontertu Karnegijā! Un izceļot 21. gadsimta sieviešu komponistu darbus, Dzintra palīdz celt sieviešu skaņdarbu redzamību un rosina jaunradu komponēšanu.

Ilze Pētersone

2024. g. februārī

Laikrakstam „Latvietis“

Datumi

Vārda dienas, dzimšanas dienas un zīmīgi notikumi

30. aprīlis*Lilija, Liāna*

1909. rakstnieks, filozofs, parapsihologs, literāts Konstantīns Raudīve.

1944. Staļins beidzot apstiprina, ka PSRS saņem palīdzību no ASV un Anglijas.

1952. pedagoģe, SLT režisore un aktrise Ilona Brūvere (dz. Sauka).

1. maijs*Ziedonis**Darba svētki, Latvijas Republikas Satversmes sapulces sasaukšanas diena*
1909. aktieris, rakstnieks Kārlis Baltpurviņš.

1920. Latvijas Satversmes sapulce sanāk uz pirmo sēdi.

1920. SLT aktieris Jānis Pelšs.

1924. filologs, lībiešu valodas un kultūras pētnieks Tenu Karma.

1969. Brit. parlaments apstiprina Baltijas valstu līdzekļu iztirgošanu, dod PSRS £500 000.

2004. Latvija, Čehija, Igaunija, Kipra, Lietuva, Malta, Polija, Slovākija, Slovēnija un Ungārija kļuva par Eiropas savienības dalībvalstīm.

2. maijs*Sigmunds, Zigismunds, Zigmunds*

1924. dziedonis Kārlis Bauers-Zem-

galis.

3. maijs*Gints, Uvis**Pasaules preses diena*1959. dibināta akadēmiska vienība Austrālijā *Atāls*.

1969. operdziedātāja Sonora Veice.

4. maijs*Vijolīte, Viola, Vizbulīte**Latvijas Republikas Neatkarības atjaunošanas diena*

1899. izglītības darbinieks, publicists Bronislavs Spūlis.

1904. Latvijas ev.lut. baznīcas arhibīskaps (1968) Pēteris Klepers.

1914. matemātiķis, pedagogs Jānis Mencis.

1990. Latvijas Augstākā padome pasludina Latvijas neatkarības atjaunošanu.

5. maijs*Gederts, Ģirts*

1929. PLDK (Pertas Latviešu dramatiskās kopas) aktieris Jūlijs Bernšteins.

1932. garīdzniece Māra Saulīte.

1939. tēlnieks Indulis Folkmanis.

1949. Strasbūrā dibināta Eiropas Padome.

1949. latviešu jurists un esejists Andris Grūtups.

1959. ērģeliece Vita Kalnciema.

1989. tika pieņemts Latvijas PSR Valodu likums, kas pasludināja latviešu valodu par valsts valodu.

6. maijs*Didzis, Gaidis*1879. gleznotājs Kārlis Brencēns. Pazīstams ar ar ilustrācijām leģendārajam brāļu Raiņa un Matīsa Kaudzīšu sarakstītajam romānam *Mērnieku laiki*.
1899. sākas tā sauktais *Rīgas dumpis*, kas bija aktivitāšu augstākais punkts strādnieku cīņā par savām tiesībām 19. gadsimta Latvijā.

1909. aktrise Irma Laiva.

1910. sabiedriska darbinieks, skolotājs, Melburnas Latviešu biedrības Daugavas skolas pārzinis Gerhards Brēmanis.
1914. rakstnieks, sociologs Jānis Klīdzējs (pseud. Jānis Rugājs, Jānis Briedējs).

1923. dziedātājs, ALT (Austrālijas latviešu teātra) aktieris, sabiedriska darbinieks Dzintars Veide.

1942. fiziķis, tautas deju ansambļa vadītājs, sabiedriska darbinieks Austrālijā Juris Ruņģis.

1969. Latvijas biatlonists un distanču slēpotājs, olimpietis Oļegs Maļuhins.

1988. sabiedriska darbiniece Austrālijā Anna Perejma. ■

Sarīkojumi, draudzes ziņas un ziņojumi

Adelaidē

Ceturtdienās no plkst. 19.00 – 20.00
5EBI-FM 103.1MHz raidījumi
latviešu valodā; tiešraide internetā:
www.5ebi.com.au

Sestdien, 27. aprīlī, plkst. 11.00 ALB namā ikmēneša Pavārmākas kurss. Daila Mohr rādīs kā pagatavot garšīgās un saldās *Biezpiena bumbiņas*. Dalības maksa \$12, LAIMAS klientiem \$7.

Otrdien, 30. aprīlī, plkst. 11.00 ALB namā *Sveiks un vesels*. Andris Rumpes (exercise physiologist) rādīs, stāstīs un atbildēs uz jautājumiem par to, kā uzturēt savu ķermeni vingru un lokanu, lai varam pēc iespējas ilgāk dzīvot un patstāvīgi savās mājās. Pēc informatīvās sesijas tiks pasniegtas siltas pusdienas. Dalības maksa: \$12.00, LAIMAS klientiem \$7.00. Pieteikšanās obligāta līdz 24. aprīlim LAIMAS birojā.

Ceturtdien, 2. maijā, plkst. 10.00 ALB namā spēlēsīm *Scrabble* (latviešu un angļu valodā) un pēc tam ēdīsīm pusdienas. Lūdzam pieteikties LAIMAS birojā (tālr. 81720820). Dalības maksa \$12, LAIMAS klientiem \$7.

Sestdien, 4. maijā, plkst. 12.00 Baltā galdauta svētki *Tālavā*. Ieeja bez maksas. Programmu kuplinās ALB jauktais koris *Dziesmu laiva*, DV Adelaides nodaļas vīru koris *Daugava*, koklētāju grupa *Ausma*, Adelaides Latviešu skolas bērni. Pusdienas, atspirdzinājumi, kafija un kūkas pārkami uz vietas.

Otrdien, 7. maijā, plkst. 11.30 ALB namā Ceļošana klubkrēslā. Ar saviem iespaidiem par neseno ceļojumu Balkānu reģionā stāstīs Māris Ozols. Pēc tam baudīsīm siltas pusdienas. Visi laipni aicināti. Lūdzam pieteikties iepriekš LAIMAS birojā (8172 0820). Dalības maksa \$12, LAIMAS klientiem \$7.

Ceturtdien, 9. maijā, plkst. 10.00 ALB namā spēlēsīm *Scrabble* (latviešu un angļu valodā) un pēc tam ēdīsīm pusdienas. Lūdzam pieteikties LAIMAS birojā (tālr. 81720820). Dalības maksa \$12, LAIMAS klientiem \$7.

Sestdien, 11. maijā, plkst. 18.00 Dziesmu un mūzikas vakars DV namā. Uzstāsies Tereza un Kristi (Biezaites). Ieeja \$25, ieskaitot vakariņas. Pieteikšanās obligāta pie Andra 0412 601 306 vai andrisjauzdzems@hotmail.com.

Adelaides Sv. Pētera draudze

Svētdien, 5. maijā, plkst. 11.00 Ģimenes dienas dievkalpojums ar dievgaldu. Draudzes dāmu komitejas rīkotais kafijas galds būs pēc dievkalpojuma dievnama zālē. Visi laipni aicināti piedalīties.

Brisbanē

Kvīnslandes latv. ev. lut. draudze

Goldkostā

Katra mēneša pirmajā otrdienā, plkst. 15.00 Zoom tikšanās neklātienē. Zoom saite saņemama no elgachat@gmail.com.

Kanberā

Otrdien, 7. maijā, plkst. 18.00 Poļu klubā prāveste Helga Jansone viesojas pie Kanberas latviešu kopienas. Prāveste runās latviski vai angļiski, pēc klausītāju vajadzības.

Katru otrdienas vakaru no plkst. 17.30, tikšanās Poļu kluba telpās, 38 David St., Turner, kur notiek latviešu skola, tautas deju mēģinājumi un patērēšana pie alus kausa vai vīna glāzes, vai arī pie kafijas vai tējas krūzes. Būs izņēmumu reizes, kad klubs būs ciet un tikšanās nenotiks. Ja vēlaties iepriekš sazināties, lūdz, zvaniet Ivetai Leitasei 0402 054 854 vai Mārim Neimanim 0481 099 880.

Melburnā

3ZZZ 92.3 FM Latviešu raidījumi ceturtdienās no plkst. 12.00 – 13.00.

Piektdien, 19. apr., plkst. 18.30 ALT Open Mic un Improvizācijas vakars Latviešu namā.

Svētdien, 21. apr., plkst. 10.00 novusa nodarbības DV mītnē.

Piektdien, 26. apr., plkst. 19.00 Krodziņa vakars DV mītnē.

Sestdien, 4. maijā, plkst. 11 DV Melburnas nodaļas Kurzemes ciotokšņa atcere, Baltā galdauta dienas atcere, Mātes dienas atcere, Vanadžu pusdienas DV mītnē. Pieteikšanos iepriekš pie Koi Nemīro 0416234758.

Sestdien, 4. maijā, plkst. 14.50 Daugavas skolas Baltā galdauta svētki Latviešu namā.

Sestdien, 11. maijā, Daugavas skolas Ģimenes diena.

Sestdien, 11. maijā, plkst. 19.00 *Nama Labad* – Eurovīzijas balle Latviešu namā.

Melburnas latv. ev. lut. draudze

Prāv. Helga Jansone

Svētdien, 21. apr., plkst. 11.00 dievkalpojums Sv.Krusta baznīcā.

Svētdien, 28. apr., plkst. 11.00 dievkalpojums Sv.Krusta baznīcā.

Pertā

Pertas ev. lut. Sv. Pāvila draudze

Māc. Gunis Balodis.

Svētdien, 12. maijā, plkst. 10.30 ZOOM dievkalpojums. 7. Lieldienu Svētdiena.

Sidnejā

Ceturtdien, 2. maijā, plkst. 12.00

Latviešu namā Ceturtdienas pusdienas; iepriekš pieteikšanās pirms otrdienas, zvanot 0425392988.

Sestdien, 4. maijā, plkst.12.00 Pusdienas DV namā. Balto galdautu diena. Latvijas neatkarības atjaunošanas atceres diena. Pieteikšanās 02 9548 3964.

Sestdien, 4. maijā, plkst. 14.30 Sporta kopas SPARS un Sidnejas DV nodaļas rīkotās atklātās galda tenisa sacensības DV namā. Visi laipni ielūgti! Pieteikšanās pie Viktora Sīkā 0413 018 588

Otrdien, 7. maijā, plkst. 12.00 zolīte Latviešu namā.

Piektdien, 10. maijā, plkst. 11.00 Senioru saiets Latviešu namā.

Sidnejas ev. lut. latviešu draudze, Svētā Jāņa baznīcā

Māc. Kolvins Makfersons

Svētdien, 28. apr., plkst. 10.00 dievkalpojums.

Svētdien, 5. maijā, plkst. 10.00 dievkalpojums.

Svētdien, 12. maijā, plkst. 10.00 dievkalpojums.

Svētrunas noskatāmas YouTube gan latviešu, gan angļu valodā. Saites: <http://www.sydneylatvianchurch.org.au>

Sidnejas latv. ev. lut. Vienības draudze

Māc. Raimonds Sokolovskis.

Par nākamajiem dievkalpojumiem lūgums sazināties ar māc. Raimonu Sokolovski – tālr.: 0438301512; draudzes priekšnieci, diakoni Gundegu Zariņu – tālr.: 0424717365.

Latvijā

Piektdien, 26. aprīlī, plkst. 19.00, Rīgā, VEF Kultūras pilī, Operetes teātris svinēs savu 10 gadu jubileju ar muzikāli krāšņu koncertizrādi *Svinam opereti!*. Piedalīsies dziedātāji, dejotāji un orķestris diriģenta Atvara Lakstīgalas vadībā.

Sestdien, 4. maijā, Nacionālā Kino centra rīkotais tradicionālais 4. maija Latvijas filmu maratons klātienē kinoteātrī *Splendid Palace* no plkst. 13.00 līdz 20.30, un visā pasaulē tiešsaistē, portālā filmas.lv visu dienu. Plkst. 21.30 Brīvdabas seanss kinoteātra pagalmā *Splendid Garden*. Detalizēta informācija par programmu sekos drīzumā. ■

Eiro kurss

Eiropas Centrālās bankas atsaucis kurss **24. aprīlī**.

€1 = 1,64210 AUD €1 = 1,80100 NZD
€1 = 0,85945 GBP €1 = 1,06860 USD